

339.23

44250

Y. 3

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญาพนธ์

ของ

นันทา เชาวน์ฤทธิ

14 ก.ค. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

187659

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ. ประหยัด ทาสิตะพันธุ์)

..... กรรมการ
(รศ. พวาท พันธุ์เมฆา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ. ประหยัด ทาสิตะพันธุ์)

..... กรรมการ
(รศ. พวาท พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ. ดร. เชิดศักดิ์ โฆวาสันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ค.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ 3 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์
ประหยัด ทาลิตะพันธุ์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา กรรมการ
ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และรองศาสตราจารย์
ดร. เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตรทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาและช่วยเหลือด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณอุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ที่ได้
ให้ความอนุเคราะห์ในการขอความร่วมมือ จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้รับความร่วมมือ
เป็นอย่างดีจากสำนักงานเขต ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย
ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนปลุกจิต เพื่อนร่วมงานทุกคน และเพื่อน ๆ ของ
ผู้วิจัยที่สนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

นันทา เขาวนัถราช

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติและความเป็นมาของการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย	7
ความคิดเห็นในการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี	16
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	18
ความร่วมมือในการจัดการศึกษา	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	29
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	30
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	35

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	93
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	93
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	94
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	94
การวิเคราะห์ข้อมูล	94
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	95
อภิปรายผล	97
ข้อเสนอแนะ	101
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	102
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	107
ประวัติผู้วิจัย	120

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู แยกตามขนาดโรงเรียน	31
2	คุณลักษณะของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	34
3	ความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ... ¹	38
4	ความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของ ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	44
5	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารกับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	50 ²
6	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ...!.....	56
7	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารตามขนาดของโรงเรียน ที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	70 ³
8	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	73
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างครูตามขนาดของโรงเรียนที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่ ...	87

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษานั้นจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันอยู่เสมอ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนากำลังคนให้เหมาะสมกับความต้องการของประเทศ งานการศึกษาจึงเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของชาติ

การศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน กล่าวคือจะช่วยให้คุณภาพของคนในชาติสูงขึ้นทั้งในด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ และกระบวนการคิดในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความเจริญแก่สังคมและประเทศชาติ ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีให้ฐานะทางเศรษฐกิจและถิ่นที่อยู่เป็นข้อจำกัด (พนัส ทัศนาคินทร์. 2524 : 3) สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม และพัฒนากำลังคนของชาติให้ได้ประโยชน์สูงสุด

สำหรับประเทศไทย ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยเน้นให้มีคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ ตลอดจนทั้งมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้จัดแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับคือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยให้การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษานี้พื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคม ตามบทบาทของตนในฐานะเป็นพลเมืองดี สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และสังคมทั้งยังให้เหมาะสมกับวัย ตลอดจนความต้องการ

ความสนใจ และความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งการศึกษาในระดับนี้ เป็นระดับที่มีความสำคัญมาก แต่เท่าที่ผ่านมาปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษา มีโอกาสที่จะเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่ำกว่าที่ควรทั้งนี้เพราะสาเหตุเกี่ยวกับฐานะครอบครัว ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งนักเรียนมุ่งที่จะประกอบอาชีพเป็นสำคัญ (วิไลวรรณ วิทย์โรจน์. 2522 : 1)

ในปัจจุบันการจัดการศึกษาที่สำคัญ คือการศึกษาเพื่อปวงชน อันเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ให้ได้มีโอกาสเรียนทั่วกัน รัฐบาลจึงให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา โดยหาทางที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้เด็กทุกคนได้ศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เรียนจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อในโรงเรียนเดิมได้จนถึง 9 ปี ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่จะให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีโอกาสได้ศึกษาต่ออีก 3 ปี จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาทุกหน่วยงาน จะต้องเตรียมพร้อมที่จะสนองนโยบายของรัฐบาล ที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี

สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เยาวชนใน กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันมีโรงเรียน 427 โรงเรียน และนักเรียน จำนวน 243,679 คน (สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2534 : 5) ดังนั้นภาระหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร ในฐานะหน่วยงานปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เด็กทุกคนในกรุงเทพมหานคร ได้รับการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง (สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2534 : 17) และในแผนงานการศึกษาและวัฒนธรรมในแผนสาขาทวิภาคการมนุษย์และสังคมของแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2535 - 2539) ได้สนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษา จาก 6 ปี เป็น 9 ปี โดยให้เปิดสอนตามความพร้อม และความต้องการของท้องถิ่น แต่การจัดการศึกษาให้ได้ประสิทธิผลที่ดีนั้น บุคลากร และสถานที่ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็น

ของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการ
ที่จะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวปฏิบัติในการที่จะ
ขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารกับครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการ โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เช่น การ พิจารณาเปิดสอนในโรงเรียนขนาดเล็กก่อนหลัง หรือการปรับปรุงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหารและครูเห็นว่ายังไม่พร้อม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น 9 ปี โดยศึกษาความพร้อมด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านบุคลากร

1.2 ด้านอาคารสถานที่

1.3 ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

8.1

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 171 คน ขนาดกลางจำนวน 212 คน
ขนาดเล็กจำนวน 320 คน รวมจำนวน 703 คน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 5,340 คน
ขนาดกลางจำนวน 2,944 คน ขนาดเล็กจำนวน 3,757 คน รวมจำนวน 12,041 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารและครูที่สุ่มมาจากกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่ม
ด้วยวิธีแบ่งระดับชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน และ
แต่ละระดับจะสุ่มมาตามจำนวนที่ต้องการโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

8.1

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 60 คน ขนาดกลาง จำนวน
75 คน ขนาดเล็ก จำนวน 113 คน รวมเป็นผู้บริหารจำนวน 248 คน

2.2.2 ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 165 คน ขนาดกลาง จำนวน
93 คน ขนาดเล็ก จำนวน 117 คน รวมเป็นครูจำนวน 375 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 13.1

3.1.1 สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

3.1.1.1-ผู้บริหาร

3.1.1.2-ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น

3.1.2.1-โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2-โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3-โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัด
การศึกษาระดับชั้น 9 ปี ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านบุคลากร

3.2.2 ด้านอาคารสถานที่

3.2.3 ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

๔.1 1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายต่าง ๆ

2. ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

๔.2 3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 400 คน

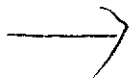
3.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 401 - 800 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป

๔.3 4. ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ

๔.1.1

4.1 ความพร้อมด้านบุคลากร หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในการสอนและการปฏิบัติการ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จนสามารถสอนนักเรียนชั้น ม.1 - ม.2 - ม.3 ได้ ตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

8.1.2 4.2 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง โรงเรียนที่มีสถานที่ สภาน
แวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน มีห้องเรียน และห้องประกอบการเพียงพอ
ที่จะรับนักเรียนชั้น ม.1 - ม.2 - ม.3 ได้โดยเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวง

ศึกษาธิการ

8.1.3

4.3 ความพร้อมด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง โรงเรียน
มีอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึกอาชีพ ที่ดิน แหล่งสาธารณูปโภค และโรงฝึกงานเพียงพอกับ
จำนวนนักเรียน ที่เพิ่มขึ้นได้ จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานโรงเรียนของกระทรวง

ศึกษาธิการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการศึกษาคำคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับต่อไปนี้

1. ประวัติและความเป็นมาของการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย
2. ความคิดเห็นในการขยายการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
3. การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
4. ความพร้อมในการจัดการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวัติและความเป็นมาของการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย

การศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education)

การศึกษาภาคบังคับ หมายถึง การศึกษาที่รัฐถือว่าพลเมืองทุกคนจำเป็นต้องได้รับการศึกษาภาคบังคับตามที่รัฐกำหนดไว้ หรืออย่างน้อยจะต้องได้รับการศึกษาตามจำนวนปีหรือชั้นที่กำหนด (บันลือ นฤกะวัน. 2519 : 12)

เนื่องจากการจัดการศึกษาภาคบังคับนี้ เป็นการศึกษาที่จัดให้เปล่ารัฐจะต้องเป็นฝ่ายจัดบริการต่าง ๆ ให้ในรูปจัดโรงเรียน จัดครู หรือจัดเครื่องเขียน แบบเรียน รวมทั้งสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้ตามสมควรอีกด้วย จึงจะเห็นได้ว่าประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคงเท่านั้น จึงจะสามารถจัดการศึกษาภาคบังคับได้ผลและทั่วถึง

สำหรับการจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้น ได้มีการจัดการศึกษาให้แก่ทวยราษฎร์ มาตั้งแต่ต้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยโปรดให้ตั้งโรงเรียน สำหรับทวยราษฎร์แห่งแรกขึ้นที่วัดมหรณพาราม เมื่อปี พ.ศ. 2427 จากนั้นจึงได้มีการ เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตลอดมาจนกระทั่งเกิดมีคำว่า "การศึกษาภาคบังคับ" ขึ้น (กาญจนา คุณารักษ์. 2527 : 415)

เมื่อเกิดมีการศึกษาภาคบังคับขึ้น จึงได้นำมาใช้ในแผนการศึกษาชาติ และต่อมา ในปี พ.ศ. 2464 ประเทศไทยก็ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ประถมศึกษาฉบับแรกขึ้น เพื่อ ใช้บังคับให้ประชาชนส่งบุตรหลานของตนเข้าโรงเรียน นับได้ว่าเป็นปีที่สำคัญที่สุดในประวัติ การศึกษาภาคบังคับของประเทศไทย และหลังจากนั้นก็ได้จัดและขยายการศึกษาภาคบังคับ ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน (ระลึก ธาณี. 2527 : 23)

โครงการศึกษา พ.ศ. 2464

เริ่มการศึกษาภาคบังคับสำหรับทวยราษฎร์ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาทั้งปวงแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ สามัญศึกษา ได้แก่ ความรู้ สามัญซึ่งทุกคนควรเรียนรู้ตามควรแก่อัตภาพ เช่น วิชาหนังสือ เลข จรรยา และวิชาวิสามัญ ศึกษา ได้แก่ ความรู้พิเศษที่หนึ่งจะเลือกเรียนได้ตามควรแก่อัตภาพ เช่น วิชาแพทย์ วิชา กฎหมาย วิชาช่างต่าง ๆ

2. การศึกษาทั้งปวง แบ่งออกเป็นสองภาค คือ

ภาคศึกษาสำหรับทวยราษฎร์ เรียกว่า ประถมศึกษา อันเป็นการศึกษามัธยมศึกษา ได้แก่ ความรู้ทั้งฝ่ายสามัญศึกษาและวิสามัญศึกษา ซึ่งราษฎรควรมีความรู้ไว้เป็นพื้นฐาน ทุกคน เพื่อให้รู้จักรับผิดชอบชีวิต รู้วิชาที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักประกอบอาชีพ และการเป็นพลเมืองดี

ภาคศึกษาพิเศษ เรียกว่า มัธยมศึกษา เรียนทั้งวิชาสามัญ และวิชาวิสามัญอัน เป็นความรู้ที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา ไม่บังคับให้เรียนทุกคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทุนทรัพย์และสติ ปัญญาของผู้เรียน

3. การแบ่งชั้นการศึกษาในระดับประถมศึกษา การศึกษาในระดับประถมซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ แบ่งเป็นประถมสามัญสามปี และประถมวิสามัญสองปี รวมเป็น 5 ปี นักเรียนจะต้องเรียนทั้งสามัญศึกษา และวิสามัญศึกษา จึงจะเรียกได้ว่าจบการศึกษาภาคบังคับ ส่วนนักเรียนหญิง เมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่สามแล้วก็สามารถเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมวิสามัญชั้นต่ำ เพื่อเรียนวิชาที่เหมาะสมกับเพศได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 112)

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2475

มีการกำหนดองค์ประกอบของการศึกษาไว้ 3 ประการ คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา และพลศึกษา

การศึกษาภาคบังคับเรียนเพียงจบประโยคประถมศึกษาสามัญ 4 ปี สอนให้เปล่าไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน และเรียนชั้นประถมวิสามัญ (ประถมอาชีพ ป.5 - 6) ซึ่งใช้เวลาเรียนอีก 2 ปี เป็น 6 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 127)

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2479

เนื่องจากระยะเวลาแห่งการศึกษาภาคบังคับ ของแผนการศึกษาฉบับก่อน (พ.ศ. 2475) ยาวนานเกินไป จึงได้เปลี่ยนแปลงจัดเสียใหม่ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2530 : 135)

ระดับประถมศึกษา 4 ปี บังคับทุกคนต้องเรียนจนจบชั้นประถมปีที่ 4

ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นมัธยมต้น 3 ปี มัธยมปลาย 3 ปี

ระดับอาชีวศึกษา เรียกว่า โรงเรียนอาชีพ 3 ปี ได้ประกาศใช้องค์ 3

แห่งการศึกษาเป็นจุดมุ่งหมาย คือ

พุทธศึกษา ให้มีปัญญาความรู้

จริยศึกษา ให้มีศีลธรรมอันดี

พลศึกษา ให้มีร่างกายสมบูรณ์

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2494

รัฐบาลได้พยายามขยายการศึกษาให้สูงขึ้น แม้ว่าจะกำหนดชั้นการศึกษาภาคบังคับไว้เพียง 4 ปี ก็ตาม แผนการศึกษาชาติฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนได้รับการศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่ 15 มิได้มุ่งที่จะให้เรียนเพียงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่กล่าวไว้ว่า "เรียนรู้ในโรงเรียนจนกว่าจะพ้นเกณฑ์บังคับ"

รัฐบาลได้จัดโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาที่สำคัญ ที่มีผลต่อการจัดการศึกษาภาคบังคับในช่วงระยะเวลาจาก พ.ศ.2494 - 2503 เป็นช่วงแห่งความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาประเทศ มีโครงการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาเกิดขึ้นหลายโครงการ ซึ่งแต่ละโครงการมีผลดีต่องานการศึกษาภาคบังคับทั้งสิ้น

โครงการทดลองปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาที่จังหวัดฉะเชิงเทรา นับเป็นโครงการใหญ่ และมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงการศึกษาประเทศอย่างมากเพราะเป็นการทดลองปรับปรุงในทุก ๆ ด้าน เช่น อาคารเรียน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน การจัดโรงเรียน (บันลือ พุทธะวัน. 2522 : 174)

โครงการทดลองปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาที่จังหวัดฉะเชิงเทรานี้ นับได้ว่าเป็นก้าวใหม่ที่สำคัญยิ่งก้าวหนึ่งในงานการศึกษาของชาติ เพราะเป็นครั้งแรกที่ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาได้เห็นความสำคัญ และคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะมีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น เป็นต้นว่า แบบเรียน อุปกรณ์การเรียน การสอน อาคารสถานที่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นผลเอื้อต่อการดำเนินงานการศึกษาเป็นอย่างดี

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503

พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2503 ได้ขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 7 ปี โดยบังคับเฉพาะแห่งก็เห็นว่า มีความพร้อมที่จะขยายให้เด็กในเกณฑ์บังคับได้เรียนสูงขึ้นกำหนดอายุในเกณฑ์บังคับถึงอายุ 15 ปีบริบูรณ์ เป็นแผนการขยายการศึกษาภาคบังคับขึ้น สืบเนื่องมาจากประชุมแผนการการาจี พ.ศ.2503 เรียกว่า "Karachi Plan" ที่เสนอแนะให้ประเทศในภูมิภาค เอเชียและแอฟริกา ขยายการศึกษาภาคบังคับให้ได้ 7 ปีภายใน 20 ปี หลังจากการประชุม (บันลือ พุทธะวัน. 2522 : 18 - 19)

ประเทศไทยได้ดำเนินการทดลองการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 7 ปี นี้ที่ จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดภูเก็ต โดยความช่วยเหลือขององค์การยูนิเซฟ ตั้งแต่ พ.ศ. 2506 - 2513 และพบว่า ถ้าจะขยายการศึกษาภาคบังคับให้ได้ผลต้องใช้งบประมาณ อย่างมากมาย จึงได้ขยายการศึกษาภาคบังคับโดยค่อยทำค่อยไป ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบมี มากมาย เช่น อาคารมีไม่พอ ขาดอัตรากำลังครู ขาดวัสดุเครื่องมือใช้ ตลอดจนเงินบำรุง การศึกษาที่คณะครูจะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินการเรียนการสอนนับเป็นอุปสรรคเช่นกัน โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการที่น่าสนใจ ดังนี้

นอกจากปัญหาการขยายการศึกษาภาคบังคับแล้ว ปัญหาเดิม ๆ ของการศึกษาภาค บังคับเดิมก็มีอีกจำนวนมาก เช่น โรงเรียนเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป โรงเรียนครูคนเดียว ครูไม่ครบชั้นการขาดแคลนแบบเรียน การขาดอาหารกลางวันและเครื่องนุ่งห่มของนักเรียน นับว่าเป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ เพราะฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่ค่อยดี ไม่นิยมและ เห็นความจำเป็นที่ส่งเสริมให้เด็กเข้าเรียน ถึงปี พ.ศ. 2516 สามารถขยายการศึกษาภาค บังคับได้เพียง 1,622 ตำบล หรือเพียง 29.28 % เท่านั้น (บันทึก พลิกหน้า. 2522 : 18)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

สภาการศึกษาแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ไม่อาจสนองความต้องการอันจำเป็นของสังคมไทยในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ขึ้น มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เปลี่ยนการศึกษาภาคบังคับเป็น 6 ปี
2. เปลี่ยนระบบการศึกษา เป็น 6 : 3 : 3
3. จัดการศึกษาเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับก่อนประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

ระดับอุดมศึกษา

หลังจากประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 แล้วได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 มีสาระสำคัญดังนี้ คือ

1. เด็กทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปด ต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่ 15 เว้นแต่เป็นผู้สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่หก ตามหลักสูตรประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ถ้าในตำบลใดผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควรบังคับให้เด็กเข้าเรียนเมื่อเด็กมีอายุครบหกปีบริบูรณ์ หรือเมื่อมีอายุมากกว่านั้น แต่ต้องไม่เต็มอายุครบแปดปีบริบูรณ์ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำหนดอายุเพื่อบังคับเข้าเรียนได้ การนับอายุให้นับตามปฏิทิน

2. เด็กที่อยู่ห่างโรงเรียนประถมศึกษาที่สอนให้เปล่าเกิน 3,000 เมตร หรือที่ไม่สามารถจะไปถึงโรงเรียนได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ซึ่งไม่มีทางหลีกเลี่ยง ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียน

3. ตำบลใดยังไม่พร้อมเปิดการศึกษาภาคบังคับถึงชั้นประถมปีที่หก ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผ่อนผันเป็นปี ๆ ไป และให้ถือว่าเด็กที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในตำบลนั้นพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ แต่ละตำบลจะผ่อนผันจากเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อการศึกษาภาคบังคับของแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามประกาศให้ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ไม่ได้

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

โดยที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถสนองตอบความต้องการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ขึ้น และได้ประกาศให้ใช้เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2535 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. จัดการศึกษาและส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการของเด็กตามสภาวะความต้องการพื้นฐานตามวัยตั้งแต่ปฏิสนธิและการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

4. จัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงมีคุณภาพและสะดวกแก่ผู้เรียน สถานศึกษาของรัฐและของท้องถิ่นจะต้องจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นบริการแบบให้เปล่า

การจัดการศึกษาในระดับใดให้เป็นการศึกษาภาคบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

5. ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน

รัฐพึงเร่งรัดและขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึงเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2535 : 19)

สรุป จะเห็นได้ว่าการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเริ่มมีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2464 ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาฉบับแรกขึ้นในปีนั้นด้วย และได้กำหนดเป็นโครงการศึกษา พ.ศ. 2464 จากนั้นก็จะมีทั้งในรูปแผนการศึกษา โครงการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติขึ้น ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่อัตรา เพื่อให้เป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาภาคบังคับ ตามความเหมาะสมในแต่ละแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ 4 ปี 7 ปี และได้เปลี่ยนการศึกษาภาคบังคับเป็น 6 ปี ตั้งแต่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 จนถึงแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2535 ในปัจจุบัน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาประเทศอย่างเป็นระบบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 โดยได้จัดทำแผนพัฒนาขึ้น ซึ่งเรียกว่า "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ" โดยกำหนดเป็นช่วงละ 5 ปี และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชาตินี้ ได้มีแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติแทรกอยู่ด้วย ในปัจจุบันนี้มี 7 ฉบับ ซึ่งสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 33 - 37)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ มีนโยบายในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ ในระดับประถมศึกษาได้ขยายการศึกษามาถึงระดับจาก 4 ปี เป็น 7 ปี พร้อมทั้งให้มีการปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในระดับนี้ด้วย

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ รัฐบาลพยายามที่จะขยายการศึกษามาถึงระดับ 7 ปี ออกไปให้ทั่วถึงทั้งประเทศ นอกจากนี้ยังมุ่งแก้ไขปัญหาการศึกษา ซึ่งเกิดในช่วงของแผนพัฒนาครั้งที่ 1 เช่น ปัญหานักเรียนตกชั้น ปัญหาการศึกษาของเด็กยากจน เด็กในท้องถิ่นทุรกันดาร และเด็กในแหล่งเสื่อมโทรม โดยใช้มาตรการอันเหมาะสม มุ่งช่วยเหลือด้านวิชาการ โดยการปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน วุฒิครู อาคารเรียน อุปกรณ์การเรียน การสอนให้เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาของชาติให้สูงขึ้น ซึ่งผลของการศึกษาในระยะนี้ปรากฏว่าประสบปัญหาในการพัฒนาหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาเรื่อง การขยายการศึกษามาถึงระดับนี้ ถึงรัฐบาลพยายามขยายออกไปมากเพียงใด แต่เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว งบประมาณมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถขยายการศึกษา มาถึงระดับได้อย่างทั่วถึง ปัญหาหลักสูตร ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กับความต้องการของสังคม ปัญหาความไม่ประสานสัมพันธ์กันของหน่วยงานที่จัดการศึกษา ซึ่งขยายวงกว้างออกไปทุกที่ ๆ ปัญหาการขาดแคลนครูในท้องถิ่นทุรกันดาร

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 - 2519)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้เน้นการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ คือการขยาย การศึกษาระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรในวัยเรียนที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ ประชาชนได้รับการศึกษาทั่วถึงพร้อมทั้งจะขยายการศึกษามาถึงระดับในระดับประถมปลาย ให้เรียนถึง 7 ปี

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524)

ตามแผนพัฒนาฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางพัฒนาการศึกษาที่สำคัญ คือ การเร่งขยาย การศึกษาภาคบังคับให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงระบบโรงเรียนจากระบบเดิมคือ 4 : 3 : 3 : 2 (3) มาเป็น 6 : 3 : 3 ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการศึกษา มีการคล่องตัว เหมาะสมกับวัยระดับพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทย การปรับปรุงของสังคมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น และของประเทศ โดยจัดหลักสูตรแต่ละระดับให้มีเนื้อหาสาระที่มีประโยชน์ในตัวมีวิชาชีพผสมผสานเข้าไปในทุกๆ ระดับ การศึกษาภาคบังคับจึงมีเพียง 6 ปี

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้เร่งรัดพัฒนาการศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภท ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้น การคิดเป็น ทำเป็น ดำรงตนเป็น และแก้ปัญหาเป็น ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ให้แล้วเสร็จ และมุ่งส่งเสริมการฝึกอบรมครู ประจําการ การผลิต และกระจายแบบเรียน คู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้ถึงมือครู และส่งเสริมให้มีความเสมอภาคทางการศึกษา คือ โอกาสในการเข้าศึกษา และโอกาสในการได้รับจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาการศึกษาภาคบังคับยังมีเพียง 6 ปี แต่พัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534)

ส่วนสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้เน้นการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพในด้านปริมาณ ได้มีการขยายโอกาสทางการศึกษา กว้างขวางมากขึ้นทั้งในระดับโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีการกระจายโอกาสทางการศึกษา แก่ผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น การขยายการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี ในระดับประถมศึกษาประสบผลสำเร็จค่อนข้างมาก สำหรับในด้านคุณภาพของบริการการศึกษาได้พัฒนาขึ้นมากทั้ง อาคารสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวก คุณวุฒิของครูอาจารย์ สื่อและ

อุปกรณ์การเรียนการสอน รวมทั้งหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้มีนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ได้ถึงร้อยละ 73 ในปี พ.ศ. 2539 นโยบายด้านครู อาจารย์และบุคลากรของการศึกษา ก็คือ การผลิตและพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความสามารถในการสอน รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและชุมชน ในด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งปรับปรุงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน และขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้จบประถมศึกษาทุกคน ได้เข้าเรียน โดยไม่เป็นการบังคับ แต่เป้าหมายสำคัญที่ให้ประชากรวัยเรียนทุกคน มีโอกาสศึกษาต่ออันเป็นการวางรากฐานการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ต่อไป

ความคิดเห็นในการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี

จากการที่รัฐบาลได้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของประชากรให้สูงขึ้น ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเห็นชอบให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้องดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้มีโอกาสเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มาขึ้น และต่อมาคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 เห็นชอบใน หลักการให้มีการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อไปอีก 3 ปี (รุ่งเรือง สุชาภิรมย์, 2534 : 6) โดยไม่บังคับให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาได้เรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับความ รู้ความสามารถของประชาชนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และ เทคโนโลยี ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของ ประเทศอย่างรวดเร็ว ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชากรไทยทุกคนควรจะได้รับนั้น ไม่เป็น การเพียงพอ จำเป็นต้องขยายให้สูงขึ้นถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงดำเนินการโครงการขยายโครงการทางการศึกษาโดยไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี จัดทำโครงการใช้งบประมาณที่ได้รับตามปกติในพื้นที่ เขตชนบท ที่มีอัตราการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาค่อนข้างต่ำ อันเนื่องจากความยากจนของผู้ปกครอง ในปี พ.ศ.2535 ได้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการนำร่องจำนวน 119 โรงเรียน พิจารณาจากความพร้อมของโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ และผู้ปกครองในท้องถิ่นที่สนใจจะส่งบุตรหลานเข้าเรียน

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการนำร่องของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประสพผลสำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลโครงการนำร่องขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี (แสงวง ปิ่นมณี และคนอื่น ๆ. 2534 : 3 - 4) วิธีการดำเนินงานในการศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการประเมินผลโครงการนำร่อง ได้คัดเลือกโรงเรียนในโครงการนำร่อง จังหวัดละ 1 โรงเรียน จากทุกภาคภูมิศาสตร์ โดยให้มีความแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนนักเรียน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของคณะกรรมการประเมินผลฯ มีข้อสรุปเกี่ยวกับการเข้ารับการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ความพร้อมในการมาเรียนของเด็ก ความต้องการของเด็กและผู้ปกครองในการเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การจูงใจให้เด็กมาเข้าเรียน สภาพของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน และการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ (รุ่งเรือง สุธารมย์. 2534 : 65)

1. การเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่อยู่ฐานะทางเศรษฐกิจและอยู่ห่างไกลมีโอกาสศึกษาในโรงเรียนใกล้บ้านเพิ่มมากขึ้น แต่โรงเรียนโครงการนำร่องบางแห่งตั้งอยู่ใกล้บริเวณที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่แล้ว โดยมีระยะทาง 3 - 6 กิโลเมตร

2. โรงเรียนโครงการนำร่อง ส่วนใหญ่เปิดสอนชั้น ม.1 จำนวน 1 ห้อง ห้องเรียนละไม่เกิน 40 คน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีเพียงบางโรงเรียนที่รับนักเรียนเกิน 40 คน และเปิดสอน 2 ห้องเรียน นอกจากนี้ยังพบว่าบางโรงเรียนมีนักเรียนมากกว่าจำนวนที่กำหนด แต่โรงเรียนไม่สามารถรับได้

3. โรงเรียนโครงการนำร่องได้เปิดโอกาสให้เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปแล้วหลายปี ได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา แต่ผลการศึกษพบว่าเด็กที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาแล้วเกินกว่า 1 ปี จำนวนหนึ่งต้องออกกลางคัน โดยสาเหตุเรียนต่อไม่ไหว

4. ในปีการศึกษา 2533 ทุกโรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่พอสมควร ส่วนที่ยังขาดได้แก่ ห้องฝึกปฏิบัติงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งยังมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสม ในด้านบุคลากรโรงเรียนส่วนใหญ่มีครูเพียงพอกับความต้องการ โดยครูส่วนใหญ่ยังต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

5. การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ นั้น ได้มีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นพี่เลี้ยงค่อนข้างมาก แต่โดยทั่วไปยังไม่มีมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อย่างเป็นทางการ

การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2534 มีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 427 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 202 โรง ขนาดกลางจำนวน 121 โรง และขนาดใหญ่จำนวน 104 โรง นักเรียนจำนวน 243,679 คน นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวซึ่งมีฐานะยากจน ดังนั้นนโยบายในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จึงจัดขึ้นเพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน มากกว่าเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

กรุงเทพมหานครได้สนองนโยบายของรัฐบาล เพื่อเตรียมการของการจัดการศึกษาภาคบังคับเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี ในลักษณะของการดำเนินงาน ในรูปโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา โดยไม่บังคับเพิ่มขึ้นอีก 3 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมัธยมของกรมสามัญศึกษา หรือไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในท้องถิ่นนั้น โดยไม่ต้องจัดตั้งโรงเรียนขึ้นใหม่ แต่ขยายจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีรูปแบบการจัด ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนต่อในโรงเรียนที่เปิดสอนในโครงการ เตรียมสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนที่เปิดดำเนินการ

2. เป็นการจัดการศึกษาแบบให้เปล่า ผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยรัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนให้แก่กรุงเทพมหานครเพื่อการนี้

ในปีการศึกษา 2535 กรุงเทพมหานคร ได้เปิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดลำต้อยติ่ง เขตหนองจอก โรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก โรงเรียนบางชัน เขตมีนบุรี โรงเรียนวัดชัยมงคล เขตปทุมวัน

เมื่อกรุงเทพมหานคร จะต้องรับหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน ของกรุงเทพมหานครในส่วนที่รับผิดชอบ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงได้แถลงนโยบาย ด้านการศึกษาซึ่งให้ไว้แก่ประชาชน เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533 ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. 2533 : 2)

1. นักเรียนมีความรู้คู่ความดี คือให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหา เป็น มีความรู้ และปฏิบัติได้เหมาะสมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเมืองร่วมกันได้อย่างมีความสุข ในด้านของความดี ปลุกฝังให้นักเรียนมีความสะอาด ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ และปฏิบัติตามกติกา

2. ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรู้ในการประกอบอาชีพตามความสนใจ ลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือ และป้องกันการลืมนิ่งหนังสือ มีความรู้ในการดำรงชีวิตที่ดี มีความรู้ในข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและอาชีพ ให้ความร่วมมือกับ กรุงเทพมหานครในการพัฒนาท้องถิ่น

3. สนองความต้องการและความคาดหวังของประชาชน นักเรียนและครู ดังนี้

3.1 ประชาชนมีความต้องการ ครูใจดี สถานที่สะอาด อาหารไม่ขาด วิชาการเบื่องปราด ปลุกฝังมารยาท สามารถใช้มือ เลี้ยงลูกก็พา รวมทั้งศิลปะและดนตรี

3.2 นักเรียน ครูใจดี มีของเล่น เห็นของจริง เรียนอิงทดลอง ท้องไม่หิว

3.3 ครู ยกย่องความดี มีการพัฒนา จัดหาอุปกรณ์ สอนตามความถนัด แรง รัตสวัสดิการ ประเมินผลงาน

4. ปรับปรุงกลไกการบริหารให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การปรับปรุงการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การบริหารงานบุคลากรทุกขั้นตอน การบริหารงานงบประมาณ ทั้งการดำเนินการของงบประมาณให้สนองนโยบายหรือแก้ไขปัญหาทางการพัฒนาการศึกษา การเบิกจ่ายงบประมาณที่ได้รับให้รวดเร็วได้ผลประโยชน์อย่างเต็มที่ บริหารวัสดุครุภัณฑ์ เครื่องมือที่มีอยู่ให้ได้ผลคุ้มค่า และจัดหาที่จำเป็นเพิ่มขึ้นให้เพียงพอ ปรับปรุงการบริหารให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินการตามขั้นตอนการบริหาร คือมีการวางแผนปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อยุทธศาสตร์ที่จะให้เป็นไปตามนโยบาย

ปรับปรุงการบริการต่าง ๆ ที่จะต้องบริการประชาชน ครู และนักเรียน

ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสอนเด็กก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ 1 ปี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียน ชั้น ป.1 และเป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยได้มีโอกาสทางการศึกษาของบุตรหลานมากยิ่งขึ้น

ส่งเสริมให้มีการประสานงานกับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อร่วมมือร่วมใจกับการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานครให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2533 : 3)

ภารกิจของกรุงเทพมหานคร ในการสนองนโยบายรัฐบาล เพื่อเตรียมการขยายการศึกษาภาคบังคับ เพิ่มขึ้นอีก 3 ปีนั้น กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการ ดังนี้ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2535 : 5)

1. ด้านการเตรียมการ

1.1 สำนักการศึกษา

1.1.1 พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยให้เปิดทำการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

1.1.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ ด้านการจัดทำ จัดหาเอกสารประกอบหลักสูตร การฝึกอบรมบุคลากร และการให้ความร่วมมือด้านอื่น ๆ

1.1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านแผนงานและงบประมาณ ด้านวิชาการ และการนิเทศ ติดตามผล

1.1.4 ประชุม อบรมสัมมนาบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง

1.1.5 ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.6 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการ

1.1.7 นิเทศ ติดตาม และสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ

1.1.8 ประเมินผล พัฒนา และปรับปรุง แกะไขการดำเนินงาน

1.1.9 จัดอัตรากำลังครูให้เพียงพอ และมีความรู้ ความสามารถ ความถนัด สำหรับการสอนในรายวิชา และกิจกรรมตามหลักสูตรอย่างเหมาะสม

1.1.10 จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ วัสดุการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน วัสดุ ตลอดจนงบประมาณในการจัดการศึกษา

2. สำนักงานเขต

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับสำนักงานเขต

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามแนวทางและโครงสร้างหลักสูตร

2.3 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามโครงการให้นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนได้รับรู้ และเห็นคุณค่าของการศึกษา

2.4 กำกับ ดูแล และนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน

2.5 สืบรวจและทำทะเบียนรายชื่อผู้ชำนาญการท้องถิ่นในสาขาอาชีพต่าง ๆ แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ พร้อมทั้งประสานงานขอความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากร

3. โรงเรียน

3.1 เตรียมการต่าง ๆ ดังนี้

3.1.1 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทั่วไปในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

3.1.2 จัดครูที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัด ในการสอนรายวิชา

3.1.3 สำนักรวบรวมความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง เพื่อประโยชน์ในการจัดสิ่งทีเรียนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

จากการเตรียมการดำเนินงานของการศึกษาภาคบังคับของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลที่เร่งรัดการขยายการศึกษาในระดับพื้นฐาน ให้กว้างขวางออกไป และสามารถจะนำไปสู่การขยายการศึกษาภาคบังคับได้ในที่สุด (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. 2535 : 7)

ความร่วมมือในการจัดการศึกษา

การดำเนินการจัดโรงเรียนจะเป็นไปได้ด้วยดี ตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลหลายฝ่าย และจะต้องได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พร้อมที่จะใช้และให้ความสะดวกในด้านการเรียนการสอน และเป็นแนวทางการพิจารณาปรับปรุง โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าและทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุดตามสภาพแวดล้อมและลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี (บันลือ พฤษะวัน. 2519 : 165 - 166)

ลักษณะการจัดโรงเรียนประถมศึกษาที่ดี

1. จัดอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน จัดให้มีสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยจัดในสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 จัดบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม และร่มรื่น มีบรรยากาศสดชื่น
 - 1.2 จัดบริเวณโรงเรียนให้มีความสะอาด มีสนามและอาณาบริเวณกว้างขวางเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน
 - 1.3 ตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบให้เหมาะสม และสวยงาม
 - 1.4 จัดห้องเรียน ห้องประกอบการให้ถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน และให้มีสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ดี
 - 1.5 จัดให้มี โรงอาหาร โรงฝึกงาน เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

2. ด้านบุคลากร

ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมายระเบียบและแบบแผนของทางราชการ มีอำนาจหน้าที่ปกครองบังคับบัญชา ควบคุมดูแล และช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ดำเนินการสอนไปด้วยความเรียบร้อยเป็นไปตามนโยบายทางการศึกษา (บันลือ พฤษวัน. 2519 : 112) ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 กำลังคน จะต้องมียุคคลทำงานที่มีสมรรถภาพ และจำนวนสอดคล้องกับงาน พร้อมทั้งมีการฝึกอบรมบุคลากรอยู่เสมอ

2.2 กำลังเงิน เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงาน เพราะงานทุกอย่างจะสำเร็จได้ต้องมีการลงทุน แม้บุคคลจะมีความพร้อมอย่างไร แต่ถ้าไม่มีงบประมาณ งานนั้น ๆ ก็จะไม่ประสบความสำเร็จ

2.3 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ การใช้เครื่องมือที่ดี ย่อมช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4 การจัดการ การจัดการรวมทั้งเทคนิควิธีในการทำงาน จะช่วยให้คุณภาพและปริมาณงานได้ผลตามความต้องการ

3. การจัดหาสื่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การจัดโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จในทุก ๆ ด้าน โรงเรียนจะต้องจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนมีโอกาสได้ใช้ และให้สวัสดิการต่าง ๆ ตามความจำเป็น ดังนี้

3.1 จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ วัสดุการสอน เอกสารประกอบการเรียน การสอนต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของครู และนักเรียน

3.2 จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสม อาทิ บริการด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุด และแนะแนว

การจัดโรงเรียนมัธยมศึกษา

การบริหารหรือการจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้การควบคุมดูแลและรับผิดชอบของหัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่บริหารภายในโรงเรียน โดยความร่วมมือของ

บุคลากรภายในโรงเรียน โดยพยายามปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และฝึกอบรมครูและผู้บริหารโรงเรียน (อัมพร สร้อยสุข. 2529 : 88)

เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในโอกาสที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับนั้น โรงเรียนที่มีความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจะได้ยึดเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแนวทางการปรับปรุงและบริหารโรงเรียน เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัศึกษามี ดังนี้ (รวีวรรณ ชุมชัย. 2533 : 49 - 62)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในด้านการจัดกิจกรรมและการให้บริการทั้งด้านอาคารสถานที่ ตลอดจนวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น

2.1 การสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยราชการ องค์การเอกชน สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ศิษย์เก่าและผู้ปกครอง

2.2 การมีความสัมพันธ์และความร่วมมือจากหน่วยราชการหรือสถาบันอื่น
สภาพของโรงเรียนและการบริหารทั่วไป

ความเหมาะสมของสถานที่ตั้ง การจัดวางผัง ประโยชน์การใช้สอย อาคารเรียน และอาคารประกอบ และความพอเพียงของจำนวนบุคลากร ซึ่งมีแนวการพิจารณา ดังนี้

1. สภาพความเป็นจริงของพื้นที่ ขนาดของพื้นที่ เส้นทางคมนาคม สาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมของที่ตั้ง โรงเรียน

2. การวางผังเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สอดคล้องกับหลักสูตร และมีแผนชั้นเรียน
เต็มรูป

3. สภาพอาคารเรียนอาคารประกอบ สถานที่เล่นและพักผ่อน ทางสัญจร และทางระบายน้ำ รั้วหรือเครื่องหมายแสดงแนวเขต

4. ประโยชน์ใช้สอยของอาคารเรียน โรงฝึกงาน โรงอาหาร หอประชุม
โรงพลศึกษา บ้านพักครู บ้านพักภารโรง และส้วม

5. ความเพียงพอของบุคลากร ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของบุคลากร
ฝ่ายต่าง ๆ

การบริหารทั่วไป

การวางแผนงานธุรการ

1. การวางแผนและปฏิทินปฏิบัติงานธุรการ
2. การกำหนดหน้าที่และผู้รับผิดชอบ
3. การจัดบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. การจัดสถานที่ปฏิบัติงาน
5. การรวบรวมระเบียบและแนวปฏิบัติ

การวางแผนงานวิชาการ

ด้านการสอน

การสอนแต่ละรายวิชา เป็นไปตามแผนการสอน มีการใช้ทรัพยากรและแหล่งผลิต
ในห้องเรียน การจัดหา การใช้และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ รวมทั้งการจัดประสบการณ์ทาง
วิชาการ และการสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง

การวางแผนงานบริการ

1. การบริการน้ำดื่มน้ำใช้
2. บริการโภชนาการ
3. บริการสุขภาพอนามัย
4. บริการห้องสมุด
5. บริการโสตทัศนูปกรณ์
6. บริการแนะแนว
7. บริการสื่อสารและคมนาคม
8. การจัดบริการด้านอื่น ๆ

จะเห็นว่างานของโรงเรียน ซึ่งเป็นงานบริการแก่ผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับ
บุคคลฝ่ายต่าง ๆ เป็นงานใหญ่ ปัจจัยสำคัญได้แก่ คณะครูในโรงเรียนที่จะให้ความร่วมมือ
มีน้ำใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาของผู้อื่น จำเป็นจะต้องมีครูที่ดี (พนัส หันนาคินทร์.
2524 : 232) ซึ่งลักษณะของครูที่ดีมี ดังนี้

1. มีความรู้ในวิชาที่สอน
2. มีความรู้ในวิธีสอน
3. มีความคิดริเริ่ม
4. มีความสนใจต่องานอาชีพ
5. มีความสามารถในการดำเนินการสอน
6. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น
7. มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง
8. มีความสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลภายนอก

บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทในการจัดและบริหารภายในโรงเรียน มีอยู่ 3 ฝ่าย คือ ครูอาจารย์ในโรงเรียน นักเรียนในโรงเรียน และนักรับการโรงเรียน และลูกจ้างประจำ ทั้งนี้ผู้บริหารการศึกษาต้องเป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ครูใหญ่จะต้องรับผิดชอบในเรื่องกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และใช้วิธีการที่จะให้ได้ซึ่งวัตถุประสงค์ สิ่งอำนวยความสะดวกตลอดถึงวิธีการและแบบแผนในการที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (วิจิตร วรุตบางกูร. 2520 : 31)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการวิจัยของ สมใจ หอมเย็น (สมใจ หอมเย็น. 2514 : 166)

พบว่า ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อความไม่เสมอภาคทางการศึกษานี้มาจากความยากจนของประเทศ คนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับสูงจะมีโอกาสได้ศึกษาต่อและรักจะประสบความสำเร็จได้มากกว่าคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับต่ำ นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมของสถานภาพของส่วนตัวบางประการ ก็ยังมีผลต่อความไม่เสมอภาคในการได้ศึกษาต่ออีกด้วย

จากการสำรวจและศึกษาวิจัย เพื่อหาเหตุผลของการไม่เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาของกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปีการศึกษา 2528 มีเหตุผลสำคัญที่สรุปได้ ดังนี้

1. ความยากจนของผู้ปกครอง ซึ่งไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาได้ เพราะไม่มีเงินค่าใช้จ่าย
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ห่างไกลจากบ้าน เด็กต้องเดินทางไกล แม้จะมีโรงเรียนมัศึกษาระดับตำบลแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เพียงพอในบางท้องที่
3. ผู้ปกครองมีความประสงค์ที่จะให้บุตรหลานช่วยทำงานบ้าน และประกอบอาชีพจากปัญหาดังกล่าว ทำให้จำนวนร้อยละของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาไม่เพิ่มขึ้น และไม่สามารถสนองนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการศึกษาพบว่า อัตราการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับอัตราการเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ซึ่งผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โอกาสในการเข้าศึกษาต่อ ของนักเรียนยังมีความไม่เท่าเทียมกัน โดยมีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงกันอันเนื่องมาจากความสามารถและประสบการณ์ของเด็กเอง จากฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง ตลอดจนถิ่นที่อยู่ของนักเรียน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 24)

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษาเท่าที่ผ่านมา ซึ่งจากผลการสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม ถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2526 สรุปสาระสำคัญ เรื่องนี้ได้ว่า. เพ็ญส หันนาคินทร์. 2526 : 79 - 86)

1. ด้านแผนการเรียนและแผนการสอน

โรงเรียนมัธยมศึกษา ยังไม่สามารถจัดแผนการเรียนให้สนองความต้องการของนักเรียนในท้องถิ่นต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ยังมาจากปัญหาด้านความพร้อมของอาคาร ครู และอุปกรณ์การเรียน สำหรับแผนการสอน ครูยังไม่เข้าใจ จิตวิทยาที่จะนำมาใช้สอนนักเรียนได้เท่าที่ควร และวิธีสอนของครูก็ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

2. บุคลากร

2.1 ครูมีความสามารถต่ำ และยังไม่มีความตั้งใจในการทำงานเท่าที่ควร

2.2 ครูไม่มีความรับผิดชอบเพียงพอ ทำให้จุดมุ่งหมายของการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2.3 ครูย้ายโรงเรียนบ่อย

3. คุณภาพของโรงเรียน

คุณภาพของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ ความขาดแคลนด้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า วัสดุครุภัณฑ์ การจัดแบบเรียน คู่มือครู เอกสารที่จำเป็น งบประมาณมีจำนวนจำกัด โรงเรียนไม่สามารถจัดแผนการเรียนได้มากเนื่องจากมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ อัตราค่าจ้าง และอาคารสถานที่

4. ด้านสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์

4.1 ครูมักไม่ค่อยหาสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอนมาช่วยในการสอน

4.2 หนังสือเรียนผลิตไม่ทัน

4.3 วัสดุอุปกรณ์ที่จัดให้ก็มีมักจะล่าช้า และมีคุณภาพต่ำ

ในปัจจุบันคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมจังหวัด เจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนในโครงการนำร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 62 - 64) ได้ข้อมูล ดังนี้

สภาพของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน

1. อาคารสถานที่ในปีการศึกษา 2533 ซึ่งเปิดทำการเรียนการสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งส่วนใหญ่เปิดเรียนเพียง 1 ห้องเรียน ทุกโรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่พอสมควร ส่วนสำคัญที่ยังขาด คือ ห้องฝึกปฏิบัติการทดลอง โต๊ะ เก้าอี้ ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสมกับนักเรียน เพราะขนาดเล็กเกินไป

2. บุคลากร พบว่าครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวน ระหว่าง 6 - 13 คน บางโรงเรียนใช้ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาอยู่เดิมมาสอนในชั้นมัธยมศึกษาทั้งหมด ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนโครงการนำร่อง ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีสาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษและเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านปริมาณ ทำให้การจัดครูเข้าสอนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังทำไม่ได้ ไม่ครบตามวุฒิ และสาขาวิชาเอก

3. อุปกรณ์ด้านการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน โครงการนำร่อง ยังไม่มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ยังขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนทุกวิชา โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 427 แห่ง แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่ 104 แห่ง ซึ่งมีผู้บริหาร 171 คน ครู 5,340 คน โรงเรียนขนาดกลาง 121 แห่ง ซึ่งมีผู้บริหาร 212 คน ครู 2,944 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 202 แห่ง ซึ่งมีผู้บริหาร 320 คน ครู 3,757 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มจากประชากร ตามลำดับดังนี้

1. เปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 248 คน ครู 375 คน
2. สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาด ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย มาดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่ 104 แห่ง สุ่มมา 25 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 121 แห่ง สุ่มมา 30 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็ก 202 แห่ง สุ่มมา 80 แห่ง
3. สุ่มผู้บริหารและครูแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน จากจำนวนที่สุ่มมาได้ในข้อ 2 และในแต่ละขนาดให้ได้จำนวนที่ต้องการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

จำนวนผู้บริหารและครูที่คำนวณได้จากการสุ่มปรากฏในตาราง 1
 ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูแยกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดของ โรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวม จำนวน ตัวอย่าง
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	
เล็ก	320	3,757	113	117	230
กลาง	212	2,944	75	93	168
ใหญ่	171	5,340	60	165	225
รวม	703	12,041	248	375	623

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการวิจัย ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. รวบรวมรายละเอียดจากข้อ 1 และข้อ 2 เขียนเป็นแบบสอบถามซึ่งมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี แบบสอบถามเป็นคำถามให้ตอบ ซึ่งจะถามความพร้อมด้านบุคลากรอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ความพร้อมมากที่สุด ความพร้อมมาก ความพร้อมปานกลาง ความพร้อมน้อย ความพร้อมน้อยที่สุด มีคำถาม 65 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open form) เพื่อขอข้อเสนอแนะต่าง ๆ หรือความคิดเห็นอื่น ๆ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ประธานและกรรมการควบคุมประกันคุณภาพตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถาม ได้รับคำแนะนำให้ปรับแก้เกี่ยวกับรายละเอียดของข้อคำถาม และถ้อยคำจำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามบางส่วน

5. นำแบบสอบถามมาแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 โรงเรียน ทดลองตอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามและความสมบูรณ์ของข้อคำถาม ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะให้เพิ่มเติมเนื้อหาเอกสารหลักสูตร และเพิ่มตัวเลือกสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเพิ่มตำแหน่งครูใหญ่อีกข้อหนึ่ง

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะในข้อ 5. แล้วนำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมประกันคุณภาพตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประธานและกรรมการเห็นว่าข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหา มีความเหมาะสมดีแล้ว ให้นำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อสำนักงานการศึกษา เพื่อขอให้สำนักงานการศึกษา ออกหนังสือถึงผู้อำนวยการเขตต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้นำหนังสือจากสำนักงานการศึกษา จดหมายขอความร่วมมือของผู้วิจัย และแบบสอบถามจำนวน 860 ฉบับ ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านทางสำนักงานเขต เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2535 และนัดหมายรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขต ภายในเวลา 1 เดือน เมื่อถึงกำหนดเวลาผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. ได้รับแบบสอบถามคืนจาก 18 สำนักงานเขต เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2535 โดยได้รับกลับคืนมาจำนวน 767 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไป 860 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.19 ทั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของผู้บริหารจำนวน 250 ฉบับ ของครูจำนวน 409 ฉบับ รวมเป็น 659 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.92 ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ซึ่งในจำนวน 659 ฉบับนี้มากกว่า จำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน

5. คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 คุณลักษณะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คุณลักษณะ	ผู้บริหาร					ครู				
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	%	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	%
เพศ										
ชาย	54	18	17	89	35.6	61	10	40	111	27.1
หญิง	62	55	44	161	64.4	90	83	125	298	72.9
รวม	116	73	61	250	100	151	93	165	409	100
อายุ										
20 - 30 ปี	-	-	-	-	-	21	5	15	41	10.0
31 - 40 ปี	20	14	5	39	15.6	78	43	73	194	47.4
41 - 50 ปี	56	36	22	114	45.6	42	35	62	139	34.0
51 ปีขึ้นไป	40	23	34	97	28.8	10	10	15	35	8.6
รวม	116	73	61	250	100	151	93	165	409	100
วุฒิ										
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	6	1	12	4.8	13	8	10	31	7.6
ปริญญาตรี	110	64	59	233	93.2	133	83	152	368	90.2
สูงกว่าปริญญาตรี	1	3	1	5	2.0	5	2	3	10	2.4
รวม	116	73	61	250	100	151	93	165	409	100

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.4) มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี (ร้อยละ 45.6) และมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 93.2)

ส่วนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.9) มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (ร้อยละ 47.4) และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 90.2)

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 659 ฉบับมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - X คำนวณค่าสถิติรายละเอียดต่อไป

1. คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามตอนที่ 1 เช่น เพศ อายุ วุฒิ คำนวณเป็นค่าร้อยละ

2. นำตอนที่ 2 ของแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนโดยถือเกณฑ์ดังนี้

ความพร้อมมากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5

ความพร้อมมาก มีคะแนนเท่ากับ 4

ความพร้อมปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3

ความพร้อมน้อย มีคะแนนเท่ากับ 2

ความพร้อมน้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1

แล้วคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกตามตัวแปรและในการแปลผลจะถือเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีความพร้อมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีความพร้อมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีความพร้อมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีความพร้อมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีความพร้อมน้อยที่สุด

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารกับครู โดยใช้ค่าสถิติ t -test

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนที่ต่างขนาดกัน และระหว่างครูในโรงเรียนที่ต่างขนาดกัน โดยใช้ค่าสถิติ F -test และหากทราบความแตกต่างจะทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของนิวแมน - คูลส์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ค่าของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F - distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความร่วมมือ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
5. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารโรงเรียนและครูจากแบบสอบถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 3 - 4

ตาราง 3 ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ลังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
<u>ความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน</u>			
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น			
1.1 ภาษาอังกฤษ	2.71	1.00	ปานกลาง
1.2 วิทยาศาสตร์	2.79	0.90	ปานกลาง
1.3 คณิตศาสตร์	2.89	0.86	ปานกลาง
1.4 สังคมศึกษา	3.17	0.93	ปานกลาง
1.5 ภาษาไทย	3.20	0.89	ปานกลาง
1.6 ศิลปศึกษา	2.92	1.06	น้อย
1.7 พลศึกษา	3.00	1.08	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้มีเพียงพอต่อ ภาระงานที่เพิ่มขึ้น			
2.1 บุคลากรในงานธุรการ	2.59	0.94	ปานกลาง
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน	2.53	0.91	ปานกลาง
2.3 บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์	2.46	0.84	น้อย
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ	2.65	0.92	ปานกลาง
2.5 บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา	2.33	0.83	น้อย
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย	2.43	0.86	น้อย
2.7 บุคลากรฝ่ายห้องสมุด	2.47	0.90	น้อย
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว	2.33	0.85	น้อย
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา	2.55	0.88	ปานกลาง
<u>ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของครู</u>			
3. ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถ ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย			
3.1 ภาษาอังกฤษ	3.04	0.91	ปานกลาง
3.2 วิทยาศาสตร์	3.03	0.88	ปานกลาง
3.3 คณิตศาสตร์	3.09	0.83	ปานกลาง
3.4 สังคมศึกษา	3.30	0.78	ปานกลาง
3.5 ภาษาไทย	3.37	0.81	ปานกลาง
3.6 ศิลปศึกษา	3.16	1.00	ปานกลาง
3.7 พลศึกษา	3.19	0.98	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ			
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก	2.11	0.95	น้อย
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ	2.11	0.92	น้อย
4.3 สันทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ	2.01	0.91	น้อย
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ	1.89	0.84	น้อย
<u>ความพร้อมด้านการดำเนินงาน</u>			
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู	2.49	0.79	น้อย
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	3.13	0.74	ปานกลาง
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู	3.10	0.76	ปานกลาง
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู	3.42	0.72	ปานกลาง
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้	3.26	0.77	ปานกลาง
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น	3.00	0.87	ปานกลาง
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา	2.47	0.96	น้อย
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากรในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.18	0.87	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
<u>ความพร้อมด้านอาคารสถานที่</u>			
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น ..	2.26	1.02	น้อย
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการศึกษาที่สามารถดัดแปลงมา เพื่อการเรียนการสอนในส่วนของขยายการศึกษา	2.26	1.06	น้อย
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้ต่อการบริการที่มี นักเรียนเพิ่มขึ้น			
15.1 โรงฝึกงาน	1.77	0.89	น้อย
15.2 เรือนเพาะชำ	2.06	0.99	น้อย
15.3 แปลงเกษตร	2.08	1.06	น้อย
15.4 โรงอาหาร	2.23	0.98	น้อย
15.5 ห้องประชุม	2.27	1.13	น้อย
15.6 ห้องสมุด	2.53	0.98	ปานกลาง
15.7 ห้องกิจกรรม	2.13	1.00	น้อย
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	2.14	0.97	น้อย
15.9 ห้องฝึกอาชีพ	1.74	0.85	น้อย
15.10 ห้องแนะแนว	2.12	0.96	น้อย
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา	2.16	0.91	น้อย
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยาย การศึกษา	2.43	1.36	น้อย
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร	2.88	1.19	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียง โรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่ โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอน	2.48	1.12	น้อย
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการได้ เพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น	2.68	1.00	น้อย
<u>ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับครูและนักเรียน</u>			
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับการ เปิดสอนหลักสูตรใหม่			
20.1 หนังสือหลักสูตร	2.43	1.03	น้อย
20.2 คู่มือครู	2.40	1.02	น้อย
20.3 แผนการสอน	2.41	1.01	น้อย
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)	2.43	1.00	น้อย
20.5 หนังสือแบบเรียน	2.49	1.07	น้อย
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและหนังสือ อ่านประกอบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	2.42	0.95	น้อย
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนวิชา ต่อไปนี้เพียงพอ			
22.1 ยิมนาสติกเบื้องต้น	2.22	1.04	น้อย
22.2 เทเบิลเทนนิส	2.66	1.01	ปานกลาง
22.3 กระบี่กระบอง	1.72	0.92	น้อย

ตาราง 3 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
23. อุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ประกอบการสอน	2.38	0.93	น้อย
24. โต๊ะ เก้าอี้ กับจำนวนนักเรียน	2.26	1.01	น้อย
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน..	2.52	0.95	ปานกลาง
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอน ในส่วนขยายของการศึกษานี้เพียงพอ	2.36	0.95	น้อย

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความเห็น ดังนี้

ความร่วมมือของโรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน สำหรับครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่ร่วมมือระดับปานกลาง มีครูศิลปศึกษาเท่านั้นที่ร่วมมือในระดับน้อย ส่วนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ มีความร่วมมือในระดับปานกลางและน้อย ที่ร่วมมือในระดับน้อยมีบุคลากรฝ่ายพัสดุ ครูทันตฯ บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา บุคลากรฝ่ายการอนามัย บุคลากรฝ่ายห้องสมุด และบุคลากรฝ่ายแนะแนว

ความร่วมมือด้านความรู้ความสามารถของครูนั้น สำหรับครูผู้สอนวิชาการต่าง ๆ มีความร่วมมือในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนด้านทักษะวิชาชีพมีความร่วมมือในระดับน้อย

ความร่วมมือด้านการดำเนินงานส่วนใหญ่มีความร่วมมือในระดับปานกลาง มีร่วมมือในระดับน้อยเพียง 2 ข้อ คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาของครู และการเตรียมแผนการบริหารงานการขยายโอกาสทางการศึกษา

ความร่วมมือด้านอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความร่วมมือในระดับน้อย ยกเว้นเรื่องห้องสมุด และปริมาณน้ำสำหรับสอนวิชาการเกษตร ที่มีความร่วมมือระดับปานกลาง

ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความพร้อมในระดับน้อยเช่นกัน ยกเว้นอุปกรณ์การสอนเทเบิลเทนนิส และวัสดุอุปกรณ์สำหรับให้ครูผลิตสื่อการสอน ที่เห็นว่า มีความพร้อมในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครู
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
<u>ความพร้อมของ โรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน</u>			
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น			
1.1 ภาษาอังกฤษ	2.71	1.00	ปานกลาง
1.2 วิทยาศาสตร์	2.75	0.94	ปานกลาง
1.3 คณิตศาสตร์	2.96	0.92	ปานกลาง
1.4 สังคมศึกษา	3.20	0.93	ปานกลาง
1.5 ภาษาไทย	3.25	0.94	ปานกลาง
1.6 ศิลปะศึกษา	2.90	1.08	ปานกลาง
1.7 พลศึกษา	2.98	1.03	ปานกลาง
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้จะมีเพียงพอต่อการะงานที่เพิ่มขึ้น			
2.1 บุคลากรในงานธุรการ	2.55	0.88	ปานกลาง
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน	2.50	0.86	น้อย
2.3 บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์	2.45	0.83	น้อย
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ	2.56	0.93	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
2.5 บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา	2.30	0.83	น้อย
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย	2.34	0.83	น้อย
2.7 บุคลากรฝ่ายห้องสมุด	2.44	0.83	น้อย
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว	2.26	0.87	น้อย
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา	2.52	0.85	ปานกลาง
<u>ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของครู</u>			
3. ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถ ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย			
3.1 ภาษาอังกฤษ	3.03	0.90	ปานกลาง
3.2 วิทยาศาสตร์	2.97	0.86	ปานกลาง
3.3 คณิตศาสตร์	3.17	0.84	ปานกลาง
3.4 สังคมศึกษา	3.29	0.80	ปานกลาง
3.5 ภาษาไทย	3.33	0.84	ปานกลาง
3.6 ศิลปศึกษา	3.11	0.99	ปานกลาง
3.7 พลศึกษา	3.11	0.93	ปานกลาง
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ			
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก	2.10	0.93	น้อย
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ	2.10	0.96	น้อย
4.3 สนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ	1.97	0.90	น้อย
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ	1.89	0.83	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
<u>ความพร้อมด้านการดำเนินงาน</u>			
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู	2.50	0.85	ปานกลาง
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	3.28	0.77	ปานกลาง
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู	3.27	0.71	ปานกลาง
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู	3.50	0.76	ปานกลาง
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้	3.43	0.88	ปานกลาง
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น	3.13	0.85	ปานกลาง
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา	2.45	0.91	น้อย
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากร ในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.20	0.86	ปานกลาง
<u>ความพร้อมด้านอาคารสถานที่</u>			
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น ..	2.30	1.00	น้อย
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการที่สามารถดัดแปลงมาเพื่อการเรียนการสอนในส่วนของการขยายการศึกษา	2.34	1.03	น้อย

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้ต่อการบริการที่มีนักเรียนเพิ่มขึ้น			
15.1 โรงฝึกงาน	1.79	0.88	น้อย
15.2 เรือนเพาะชำ	2.01	0.97	น้อย
15.3 แปลงเกษตร	1.95	0.99	น้อย
15.4 โรงอาหาร	2.27	0.97	น้อย
15.5 ห้องประชุม	2.33	1.04	น้อย
15.6 ห้องสมุด	2.51	0.95	ปานกลาง
15.7 ห้องกิจกรรม	2.18	1.03	น้อย
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	2.04	0.90	น้อย
15.9 ห้องฝึกอาชีพ	1.81	0.84	น้อย
15.10 ห้องแนะแนว	2.00	0.88	น้อย
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา	2.14	0.90	น้อย
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายการศึกษา	2.23	1.21	น้อย
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร	2.90	1.31	ปานกลาง
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียงโรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติการเรียนการสอน	2.58	1.31	ปานกลาง
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการได้เพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น	2.69	0.92	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D	แปลผล
<u>ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับครูและนักเรียน</u>			
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับการ เปิดสอนหลักสูตรใหม่			
20.1 หนังสือหลักสูตร	2.38	0.99	น้อย
20.2 คู่มือครู	2.37	0.99	น้อย
20.3 แผนการสอน	2.39	0.98	น้อย
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)	2.42	0.96	น้อย
20.5 หนังสือแบบเรียน	2.50	1.00	น้อย
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและหนังสือ อ่านประกอบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	2.38	0.88	น้อย
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็น ใช้ประกอบในการสอนวิชา ต่อไปนี้เพียงพอ			
22.1 ยิมนาสติกเบื้องต้น	2.11	0.96	น้อย
22.2 เทเบิลเทนนิส	2.40	1.00	น้อย
22.3 กระบี่กระบอง	1.62	0.80	น้อย
23. อุปกรณ์สื่อ โสตทัศนที่ ใช้ประกอบการสอน	2.31	0.93	น้อย
24. โต๊ะ เก้าอี้ กับจำนวนนักเรียน	2.27	0.96	น้อย
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน..	2.43	0.93	น้อย
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอน ในส่วนขยายของการศึกษานี้เพียงพอ	2.24	0.88	น้อย

จากตาราง 4 แสดงว่า ความเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความพร้อมในด้านต่าง ๆ มี ดังนี้

ความพร้อมของโรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน สำหรับครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ส่วนใหญ่พร้อมระดับปานกลาง ส่วนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ มีความพร้อมในระดับปานกลาง และน้อย ที่พร้อมระดับน้อยมีบุคลากรฝ่ายการเงิน บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์ บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา บุคลากรฝ่ายห้องสมุด และบุคลากรฝ่ายแนะแนว

ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของครูนั้น สำหรับครูผู้สอนวิชาการต่าง ๆ มีความพร้อมระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนด้านทักษะวิชาชีพมีความพร้อมในระดับน้อย

ความพร้อมด้านการดำเนินงาน ส่วนใหญ่มีความพร้อมในระดับปานกลาง มีพร้อมระดับน้อยเพียงข้อเดียวคือ การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา

ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความพร้อมระดับน้อย ยกเว้นเรื่องห้องสมุด ปริมาณน้ำสำหรับการสอนวิชาการเกษตร ชุมชนบริเวณใกล้เคียง โรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนการสอน และความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการเพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น มีความพร้อมระดับปานกลาง

ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความพร้อมระดับน้อย

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี
ระหว่างผู้บริหารกับครู ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี
ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
<u>ความพร้อมของ โรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน</u>					
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น					
1.1 ภาษาอังกฤษ	2.71	1.00	2.71	1.00	-0.03
1.2 วิทยาศาสตร์	2.79	0.90	2.75	0.94	0.59
1.3 คณิตศาสตร์	2.89	0.86	2.96	0.92	-0.88
1.4 สังคมศึกษา	3.17	0.93	3.20	0.93	-0.40
1.5 ภาษาไทย	3.20	0.89	3.21	0.94	-0.58
1.6 ศิลปะศึกษา	2.92	1.06	2.90	1.08	0.25
1.7 พลศึกษา	3.00	1.08	2.98	1.03	0.26
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้มีเพียงพอต่อการะงานที่เพิ่มขึ้น					
2.1 บุคลากรในงานธุรการ	2.59	0.94	2.55	0.88	0.62
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน	2.53	0.91	2.50	0.86	0.41
2.3 บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์	2.46	0.84	2.45	0.83	0.08

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ	2.65	0.92	2.56	0.93	1.27
2.5 บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา	2.33	0.83	2.30	0.83	0.43
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย	2.43	0.86	2.34	0.83	1.30
2.7 บุคลากรฝ่ายห้องสมุด	2.47	0.90	2.44	0.88	0.37
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว	2.33	0.85	2.26	0.87	0.97
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา	2.55	0.88	2.52	0.88	0.37
<u>ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของครู</u>					
3. ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถ ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย					
3.1 ภาษาอังกฤษ	3.04	0.31	3.03	0.90	0.17
3.2 วิทยาศาสตร์	3.03	0.88	2.97	0.86	0.73
3.3 คณิตศาสตร์	3.00	0.83	3.17	0.84	-1.16
3.4 สังคมศึกษา	3.30	0.78	3.29	0.80	0.14
3.5 ภาษาไทย	3.37	0.81	3.33	0.84	0.58
3.6 ศิลปศึกษา	3.16	1.00	3.11	0.99	0.58
3.7 พลศึกษา	3.19	0.98	3.11	0.93	1.05
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ					
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก	2.11	0.95	2.10	0.93	0.17
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ	2.11	0.92	2.10	0.96	0.11

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
4.3 สนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ	2.01	0.91	1.97	0.90	0.49
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ	1.89	0.84	1.89	0.83	0.07
<u>ความพร้อมด้านการดำเนินงาน</u>					
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู	2.49	0.79	2.50	0.85	-0.19
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	3.13	0.74	3.28	0.77	-2.46*
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู	3.10	0.76	3.27	0.17	-2.38**
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู	3.42	0.72	3.50	0.76	-1.45
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้	3.26	0.77	3.43	0.88	-2.65**
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น	3.00	0.87	3.13	0.85	-2.01*
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา	2.47	0.96	2.45	0.91	0.36
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากรในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ	3.18	0.87	3.20	0.86	-0.28

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
<u>ความพร้อมด้านอาคารสถานที่</u>					
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น ..	2.26	1.02	2.30	1.00	0.53
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการที่สามารถดัดแปลงมา เพื่อการเรียนการสอนในส่วนของขยายการศึกษา	2.26	1.06	2.34	1.03	-0.93
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้ต่อการบริการที่มี นักเรียนเพิ่มขึ้น					
15.1 โรงฝึกงาน	1.77	0.89	1.79	0.88	-0.28
15.2 เรือนเพาะชำ	2.06	0.99	2.01	0.97	0.61
15.3 แปลงเกษตร	2.08	1.06	1.94	0.98	1.67
15.4 โรงอาหาร	2.23	0.98	2.27	0.97	-0.58
15.5 ห้องประชุม	2.27	1.13	2.33	1.04	-0.64
15.6 ห้องสมุด	2.53	0.98	2.50	0.95	0.31
15.7 ห้องกิจกรรม	2.13	1.00	2.18	1.03	-0.73
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	2.14	0.97	2.04	0.90	1.29
15.9 ห้องฝึกอาชีพ	1.74	0.85	1.81	0.84	-0.95
15.10 ห้องแนะแนว	2.12	0.96	2.00	0.98	1.52
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา	2.16	0.91	2.14	0.89	0.32
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยาย การศึกษา	2.43	1.36	2.23	1.21	2.01*
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร	2.88	1.19	2.90	1.31	-0.19

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียง โรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน	2.48	1.12	2.58	0.98	-1.21
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการได้เพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น	2.68	1.00	2.69	0.92	-0.06
<u>ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับครูและนักเรียน</u>					
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับการเปิดสอนหลักสูตรใหม่					
20.1 หนังสือหลักสูตร	2.43	1.03	2.38	0.99	0.54
20.2 คู่มือครู	2.40	1.02	2.37	0.99	0.37
20.3 แผนการสอน	2.41	1.01	2.39	0.98	0.31
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)	2.43	1.00	2.42	0.96	0.08
20.5 หนังสือแบบเรียน	2.49	1.07	2.50	1.00	-0.11
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	2.42	0.95	2.38	0.88	0.54
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนวิชา ต่อไปนี้เพียงพอ					
22.1 ยิมนาสติกเบื้องต้น	2.22	1.04	2.11	0.96	1.29

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
22.2 เทเบิลเทนนิส	2.66	1.01	2.40	1.00	3.26**
22.3 กระบี่กระบอง	1.72	0.92	1.62	0.80	1.46
23. อุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ประกอบการสอน	2.37	0.93	2.31	0.93	0.81
24. โต๊ะ เก้าอี้ กับจำนวนนักเรียน	2.26	1.01	2.27	0.96	-0.05
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน..	2.52	0.95	2.43	0.93	1.08
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอน ในलयขยายของการศึกษานี้เพียงพอ	2.36	0.95	2.24	0.88	1.57

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่าความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูที่มีต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ล้วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน คือในจำนวนข้อย่อย 65 ข้อ มีความเห็นแตกต่างกันเพียง 6 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ครูผู้สอนเห็นว่าโรงเรียนมีความพร้อมในเรื่อง ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้ และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา มากกว่าผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูผู้สอนมีความเห็นในเรื่องความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ความสามารถในการสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอนในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่ม

ชั้นมากกว่าผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารมีความเห็นในเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์การสอนวิชาเทเบิลเทนนิสมากกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพร้อมในเรื่องที่ดินเพียงพอจะสร้างอาคารเพิ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีผลปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วนการศึกษา ที่ขยายเพิ่มขึ้น				
1.1 ภาษาอังกฤษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	0.60
ภายในกลุ่ม	247	249.97	1.02	
รวม	249	251.18		
1.2 วิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.04	0.52	0.64
ภายในกลุ่ม	247	199.47	0.81	
รวม	249	200.51		
1.3 คณิตศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.70	0.85	1.14
ภายในกลุ่ม	247	181.57	0.74	
รวม	249	183.26		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
1.4 ลังคมศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.91	1.46	1.70
ภายในกลุ่ม	247	209.97	0.86	
รวม	249	212.89		
1.5 ภาษาไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.73	0.36	0.46
ภายในกลุ่ม	247	193.15	0.79	
รวม	249	193.88		
1.6 ศิลปศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.48	1.24	1.10
ภายในกลุ่ม	247	277.06	1.13	
รวม	249	279.54		
1.7 พลศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.80	1.40	1.20
ภายในกลุ่ม	247	287.19	1.17	
รวม	249	290.00		
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้มีเพียงพอต่อการ ภาระงานที่เพิ่มขึ้น				
2.1 บุคลากรในงานธุรการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	0.68	0.77
ภายในกลุ่ม	247	216.86	0.88	
รวม	249	218.22		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.84	0.42	0.51
ภายในกลุ่ม	247	203.18	0.83	
รวม	249	204.02		
2.3 บุคลากรฝ่ายนิติศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.11	0.16
ภายในกลุ่ม	247	173.68	0.71	
รวม	249	173.81		
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.18	2.09	2.51
ภายในกลุ่ม	247	204.43	0.83	
รวม	249	208.60		
2.5 บุคลากรฝ่ายโลหิตทันตศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.05	0.52	0.77
ภายในกลุ่ม	247	169.95	0.69	
รวม	249	170.10		
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.19	1.09	1.49
ภายในกลุ่ม	247	180.69	0.73	
รวม	249	182.88		
2.7 บุคลากรฝ่ายห้องสมุด				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.69	1.84	2.29
ภายในกลุ่ม	247	198.34	0.80	
รวม	249	202.02		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	0.65	0.89
ภายในกลุ่ม	247	179.70	0.73	
รวม	249	181.00		
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.72	1.36	1.77
ภายในกลุ่ม	247	188.91	0.77	
รวม	249	191.62		
3. ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถ ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย				
3.1 ภาษาอังกฤษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.98	0.49	0.59
ภายในกลุ่ม	247	201.54	0.82	
รวม	249	202.51		
3.2 วิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	1.27	0.16
ภายในกลุ่ม	247	192.55	0.79	
รวม	249	192.80		
3.3 คณิตศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	0.30	0.44
ภายในกลุ่ม	247	169.44	0.69	
รวม	249	170.05		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
3.4 ลังคมศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.27
ภายในกลุ่ม	247	147.90	0.61	
รวม	249	149.23		
3.5 ภาษาไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.03	0.51	0.78
ภายในกลุ่ม	247	162.58	0.66	
รวม	249	163.61		
3.6 ศิลปะศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.65	3.33	3.36*
ภายในกลุ่ม	247	243.60	0.99	
รวม	249	250.25		
3.7 พลศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.98	1.99	2.11
ภายในกลุ่ม	247	230.73	0.94	
รวม	249	234.71		
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ				
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.77	0.39	0.43
ภายในกลุ่ม	247	220.06	0.90	
รวม	249	220.84		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.66	0.83	0.99
ภายในกลุ่ม	247	205.17	0.84	
รวม	249	206.83		
4.3 สันทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	0.28
ภายในกลุ่ม	247	201.53	0.83	
รวม	249	201.98		
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	0.68	0.96
ภายในกลุ่ม	247	171.91	0.70	
รวม	249	173.26		
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.11	1.56	2.54
ภายในกลุ่ม	247	148.11	0.61	
รวม	249	151.22		
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.07	1.04	1.90
ภายในกลุ่ม	247	133.80	0.55	
รวม	249	135.87		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.69	1.85	3.26*
ภายในกลุ่ม	247	138.79	0.57	
รวม	249	142.48		
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.47	0.91
ภายในกลุ่ม	247	127.62	0.52	
รวม	249	128.56		
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	0.48
ภายในกลุ่ม	247	146.36	0.60	
รวม	249	146.93		
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.25	0.63	0.84
ภายในกลุ่ม	247	184.73	0.75	
รวม	249	185.99		
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยาย โอกาสทางการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.43	1.21	1.33
ภายในกลุ่ม	247	223.15	0.91	
รวม	249	225.58		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากร ในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.47	0.73	0.96
ภายในกลุ่ม	247	187.40	0.76	
รวม	249	188.87		
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.08	3.04	2.99
ภายในกลุ่ม	247	249.41	1.02	
รวม	249	255.48		
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการที่สามารถดัดแปลง มาเพื่อการเรียนการสอน ในส่วนของการขยาย การศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.63	0.81	0.72
ภายในกลุ่ม	247	276.27	1.13	
รวม	249	277.90		
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้ต่อการบริการที่มี นักเรียนเพิ่มขึ้น				
15.1 โรงฝึกงาน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.13	0.16
ภายในกลุ่ม	247	195.54	0.80	
รวม	249	195.79		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
15.2 เรือนเพาะชำ				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.05	2.02	2.10
ภายในกลุ่ม	247	236.04	0.96	
รวม	249	240.09		
15.3 แปลงเกษตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.68	3.34	3.02
ภายในกลุ่ม	247	270.54	1.10	
รวม	249	277.22		
15.4 โรงอาหาร				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.66	0.33	0.34
ภายในกลุ่ม	247	236.70	0.97	
รวม	249	237.35		
15.5 ห้องประชุม				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.11	4.58	3.65*
ภายในกลุ่ม	247	305.78	1.25	
รวม	249	314.90		
15.6 ห้องสมุด				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.90	0.45	0.47
ภายในกลุ่ม	247	235.06	0.96	
รวม	249	235.96		
15.7 ห้องกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.96	2.48	2.51
ภายในกลุ่ม	247	242.17	0.99	
รวม	249	247.13		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.18	1.09	1.17
ภายในกลุ่ม	247	229.90	0.93	
รวม	249	232.08		
15.9 ห้องฝึกอาชีพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.48	0.74	1.03
ภายในกลุ่ม	247	175.45	0.72	
รวม	249	176.93		
15.10 ห้องแนะแนว				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.56	0.78	0.85
ภายในกลุ่ม	247	224.83	0.91	
รวม	249	226.39		
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.74	2.85	3.53*
ภายในกลุ่ม	247	199.84	0.81	
รวม	249	205.57		
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.31	8.15	4.56*
ภายในกลุ่ม	247	136.34	1.79	
รวม	249	452.65		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	22.14	11.07	8.22**
ภายในกลุ่ม	247	331.48	1.35	
รวม	249	353.62		
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียง โรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่ โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.91	0.95	0.75
ภายในกลุ่ม	247	312.45	1.27	
รวม	249	314.36		
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการ ได้เพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.60	0.30	0.30
ภายในกลุ่ม	247	249.43	1.00	
รวม	249	250.04		
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับ การเปิดสอนหลักสูตรใหม่				
20.1 หนังสือหลักสูตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	0.14
ภายในกลุ่ม	247	262.57	1.06	
รวม	249	262.88		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
20.2 คู่มือครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.99	0.05	0.05
ภายในกลุ่ม	247	257.74	1.04	
รวม	249	257.84		
20.3 แผนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.15	0.07	0.07
ภายในกลุ่ม	247	254.25	1.03	
รวม	249	254.40		
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.18	0.18
ภายในกลุ่ม	247	243.46	1.01	
รวม	249	243.82		
20.5 หนังสือแบบเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.91	0.79
ภายในกลุ่ม	247	276.47	1.16	
รวม	249	276.48		
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและ หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษาเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.19
ภายในกลุ่ม	247	224.19	0.92	
รวม	249	224.54		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนวิชาต่อไปนี้อย่างพอ				
22.1 ยิมเนซติกเบื้องต้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.62	0.81	0.74
ภายในกลุ่ม	247	261.87	1.09	
รวม	249	263.49		
22.2 เทเบิลเทนนิส				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.02	0.01
ภายในกลุ่ม	247	249.29	1.03	
รวม	249	249.32		
22.3 กระบี่กระบอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	0.20
ภายในกลุ่ม	247	205.14	0.85	
รวม	249	205.49		
23. อุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ ใช้ประกอบการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.66	0.33	0.38
ภายในกลุ่ม	247	203.06	0.86	
รวม	249	203.72		
24. โตะ แก้ว กับจำนวนนักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.06	0.06
ภายในกลุ่ม	247	249.15	1.03	
รวม	249	249.28		

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.17	0.08	0.09
ภายในกลุ่ม	247	223.77	0.91	
รวม	249	223.94		
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียน				
การสอนในส่วขยายของการศึกษานี้เพียงพอ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.26	0.63	0.69
ภายในกลุ่ม	247	221.39	0.91	
รวม	249	222.65		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน คือในจำนวนข้อย่อย 65 ข้อ มีแตกต่างกัน 6 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้บริหารในโรงเรียนต่างขนาดกันมีความเห็นต่อความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการมีปริมาณน้ำมากเพียงพอแก่การสอนวิชาการเกษตร และมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง ความสามารถในการสอนของครูศิลปศึกษา ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู ความเพียงพอของห้องประชุม ความเพียงพอของห้องโสตทัศนศึกษา ความเพียงพอของที่ดินที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติม

เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ต่างขนาดกัน คู่ใดบ้างที่มีความเห็นต่างกันจึงนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน - คูลล์ โดยตั้งระดับนัยสำคัญในการทดสอบไว้ที่ .05 ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารตามขนาดของโรงเรียนที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			3.10	3.23	3.34	
3. ครูสอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้						
มีความรู้ความสามารถในการ						
สอนรายวิชาต่าง ๆ ตาม	เล็ก	3.10	-	0.10	0.24*	
หลักสูตรที่ขยาย	กลาง	3.23		-	0.11	
3.6 ศิลปศึกษา	ใหญ่	3.34			-	
			กลาง	เล็ก	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.94	3.10	3.28
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหา						
ความรู้และปรับปรุงเทคนิค	เล็ก	3.10		-	0.18	
วิธีสอนของครู	ใหญ่	3.28			-	

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			2.11	2.25	2.60	
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้	เล็ก	2.11	-	0.14	0.49*	
ต่อการบริการที่มีนักเรียนเพิ่มขึ้น	กลาง	2.25		-	0.35	
15.5 ห้องประชุม	ใหญ่	2.60			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.02	2.19	2.40
15.6 ห้องโสตทัศนศึกษา	เล็ก	2.02	-	0.17	0.38*	
	กลาง	2.19		-	0.21	
	ใหญ่	2.40			-	
			ใหญ่	กลาง	เล็ก	
			$\bar{X}$	2.18	2.21	2.71
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคาร	ใหญ่	2.18	-	0.03	0.53*	
เพิ่มเติมรองรับการขยายการ	กลาง	2.21		-	0.50*	
ศึกษา	เล็ก	2.71			-	

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ใหญ่	กลาง	เล็ก
			2.53	2.67	3.20
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร	ใหญ่	2.53	-	0.14	0.67*
	กลาง	2.67		-	0.53*
	เล็ก	3.20			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นความพร้อมในเรื่องความสามารถในการสอนของครูศิลปศึกษาความเพียงพอของห้องประชุม ความเพียงพอของห้องโสตทัศนศึกษามากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นความพร้อมในเรื่องความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้ และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครูมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นความพร้อมในเรื่องการมีปริมาณน้ำมากเพียงพอแก่การสอนวิชาการเกษตร และความเพียงพอของที่ดินที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีผลปรากฏดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี
ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วนการศึกษา ที่ขยายเพิ่มขึ้น				
1.1 ภาษาอังกฤษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	13.64	6.82	7.05**
ภายในกลุ่ม	406	389.13	0.97	
รวม	408	402.78		
1.2 วิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.25	1.13	1.28
ภายในกลุ่ม	406	353.56	0.88	
รวม	408	355.81		
1.3 คณิตศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.06	5.03	6.13**
ภายในกลุ่ม	406	332.23	0.82	
รวม	408	342.29		
1.4 สังคมศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	13.42	6.71	8.03**
ภายในกลุ่ม	406	337.46	0.84	
รวม	408	350.88		
1.5 ภาษาไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.94	8.47	10.13**
ภายในกลุ่ม	406	338.55	0.84	
รวม	408	355.49		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
1.6 ศิลปศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	13.81	6.91	6.06**
ภายในกลุ่ม	406	460.26	1.14	
รวม	408	474.07		
1.7 พลศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.15	5.08	4.90**
ภายในกลุ่ม	406	418.66	1.04	
รวม	408	428.80		
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้มีเพียงพอต่อ ภาระงานที่เพิ่มขึ้น				
2.1 บุคลากรในงานธุรการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.37	1.69	2.21
ภายในกลุ่ม	406	310.04	0.76	
รวม	408	313.41		
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.25	1.13	1.54
ภายในกลุ่ม	406	295.10	0.73	
รวม	408	298.35		
2.3 บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.18	1.59	2.30
ภายในกลุ่ม	406	280.14	0.69	
รวม	408	283.32		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.74	2.87	3.39*
ภายในกลุ่ม	406	342.97	0.85	
รวม	408	348.70		
2.5 บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.32	0.46
ภายในกลุ่ม	406	281.38	0.69	
รวม	408	282.01		
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.75	1.88	2.72
ภายในกลุ่ม	406	279.69	0.69	
รวม	408	283.44		
2.7 บุคลากรฝ่ายหัตถการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.39	2.19	2.80
ภายในกลุ่ม	406	308.32	0.76	
รวม	408	312.70		
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.97	1.99	2.62
ภายในกลุ่ม	406	307.04	0.76	
รวม	408	311.01		
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.82	2.91	4.08*
ภายในกลุ่ม	406	287.43	0.71	
รวม	408	293.25		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
3. ครูผู้สอนในวิชาต่างๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย				
3.1 ภาษาอังกฤษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.02	0.51	0.63
ภายในกลุ่ม	406	325.57	0.80	
รวม	408	326.59		
3.2 วิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.17	0.59	0.80
ภายในกลุ่ม	406	295.54	0.73	
รวม	408	296.70		
3.3 คณิตศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.57	0.29	0.41
ภายในกลุ่ม	406	288.09	0.71	
รวม	408	288.67		
3.4 สังคมศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.19	0.60	0.92
ภายในกลุ่ม	406	261.43	0.65	
รวม	408	262.62		
3.5 ภาษาไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	1.03
ภายในกลุ่ม	406	282.55	0.70	
รวม	408	283.99		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
3.6 ศิลปศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.84	1.42	1.47
ภายในกลุ่ม	406	391.50	0.97	
รวม	408	394.34		
3.7 พลศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.23	0.61	0.71
ภายในกลุ่ม	406	351.57	0.87	
รวม	408	352.80		
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ				
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.84	1.42	1.63
ภายในกลุ่ม	406	345.16	0.87	
รวม	408	348.00		
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.34	1.17	1.27
ภายในกลุ่ม	406	365.26	0.92	
รวม	408	367.60		
4.3 สันทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.36	0.68	0.85
ภายในกลุ่ม	406	317.33	0.80	
รวม	408	318.70		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.21	1.60	2.36
ภายในกลุ่ม	406	269.95	0.68	
รวม	408	273.16		
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.15	0.07	0.10
ภายในกลุ่ม	406	286.35	0.72	
รวม	408	286.50		
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.57	0.79	1.33
ภายในกลุ่ม	406	237.82	0.59	
รวม	408	239.39		
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.17	0.08	0.16
ภายในกลุ่ม	406	203.35	0.51	
รวม	408	203.52		
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.74	0.37	0.63
ภายในกลุ่ม	406	234.25	0.58	
รวม	408	234.99		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.72	0.36	0.54
ภายในกลุ่ม	406	268.56	0.67	
รวม	408	269.28		
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.17	0.59	0.80
ภายในกลุ่ม	406	292.89	0.73	
รวม	408	294.06		
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยาย โอกาสทางการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.89	0.44	0.54
ภายในกลุ่ม	406	328.71	0.82	
รวม	408	329.60		
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากร ในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.02	1.51	2.04
ภายในกลุ่ม	406	300.54	0.74	
รวม	408	303.56		
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.80	4.90	5.00 **
ภายในกลุ่ม	406	393.45	0.98	
รวม	408	403.25		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการที่สามารถดัดแปลง มาเพื่อการเรียนการสอนในส่วนของการขยาย การศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.17	2.59	2.46
ภายในกลุ่ม	406	421.69	1.05	
รวม	408	426.86		
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปนี้ต่อการบริการที่มี นักเรียนเพิ่มขึ้น				
15.1 โรงฝึกงาน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.31	0.66	0.85
ภายในกลุ่ม	406	310.47	0.77	
รวม	408	311.78		
15.2 เรือนเพาะชำ				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.13	1.60	1.71
ภายในกลุ่ม	406	375.75	0.93	
รวม	408	378.94		
15.3 แปลงเกษตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.05	5.53	5.82**
ภายในกลุ่ม	406	382.86	0.95	
รวม	408	393.91		
15.4 โรงอาหาร				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.61	0.65
ภายในกลุ่ม	406	376.91	0.94	
รวม	408	378.12		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
15.5 ห้องประชุม				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.49	3.24	3.00
ภายในกลุ่ม	406	434.49	1.08	
รวม	408	440.98		
15.6 ห้องสมุด				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.53	4.77	5.40**
ภายในกลุ่ม	406	355.92	0.88	
รวม	408	365.46		
15.7 ห้องกิจกรรม				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.02	4.01	3.84*
ภายในกลุ่ม	406	421.13	1.05	
รวม	408	429.15		
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.90	0.95	1.19
ภายในกลุ่ม	406	321.30	0.80	
รวม	408	323.20		
15.9 ห้องฝึกอาชีพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	0.37
ภายในกลุ่ม	406	285.54	0.71	
รวม	408	286.36		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
15.10 ห้องแนะแนว				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.59	1.28	1.66
ภายในกลุ่ม	406	311.40	0.77	
รวม	408	313.96		
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.65	1.82	2.27
ภายในกลุ่ม	406	324.67	0.80	
รวม	408	328.31		
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการ ขยายการศึกษา				
ระหว่างกลุ่ม	2	47.36	23.68	17.50**
ภายในกลุ่ม	406	543.74	1.35	
รวม	408	591.10		
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	48.35	24.17	20.74**
ภายในกลุ่ม	406	469.71	1.17	
รวม	408	518.06		
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียง โรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่ โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.20	1.60	1.65
ภายในกลุ่ม	406	390.12	0.97	
รวม	408	393.31		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการ ได้เพียงพอแก่นักเรียนที่เพิ่มขึ้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.00	1.00	1.20
ภายในกลุ่ม	406	339.46	0.84	
รวม	408	341.47		
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับการ เปิดสอนหลักสูตรใหม่				
20.1 หนังสือหลักสูตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.52	1.76	1.82
ภายในกลุ่ม	406	390.30	0.97	
รวม	408	393.83		
20.2 คู่มือครู				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.71	1.36	1.40
ภายในกลุ่ม	406	392.13	0.97	
รวม	408	394.84		
20.3 แผนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.87	1.43	1.49
ภายในกลุ่ม	406	387.64	0.96	
รวม	408	390.51		
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.82	0.91	1.00
ภายในกลุ่ม	406	364.11	0.91	
รวม	408	365.93		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
20.5 หนังสือแบบเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.71	2.35	2.37
ภายในกลุ่ม	406	393.04	0.99	
รวม	408	397.75		
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและ หนังสืออ่านประกอบ การเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษาเพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.35	0.68	0.87
ภายในกลุ่ม	406	310.18	0.77	
รวม	408	311.53		
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ประกอบในการสอน วิชาต่อไปนี้เป็นเพียงพอ				
22.1 ยิมเนซีกเบื้องต้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.19	0.21
ภายในกลุ่ม	406	370.37	0.92	
รวม	408	370.76		
22.2 เทเบิลเทนนิส				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.22	2.11	2.14
ภายในกลุ่ม	406	394.05	0.99	
รวม	408	398.27		
22.3 กระบี่กระบอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.50	1.75	2.73
ภายในกลุ่ม	406	255.51	0.64	
รวม	408	259.01		

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น	df	SS	MS	F
23. อุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ประกอบการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.64	2.32	2.70
ภายในกลุ่ม	406	335.96	0.86	
รวม	408	340.60		
24. โต้ะ แก้อั้ กับจำนวนนักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.18	2.09	2.28
ภายในกลุ่ม	406	366.41	0.92	
รวม	408	370.59		
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.62	1.31	1.52
ภายในกลุ่ม	406	346.89	0.86	
รวม	408	349.52		
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอนในล่วนขยายของการศึกษานี้เพียงพอ				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.67	2.83	3.72*
ภายในกลุ่ม	406	303.93	0.76	
รวม	408	309.59		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่าครูผู้สอนในโรงเรียนต่างขนาดกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน คือในจำนวนข้อย่อย 65 ข้อ มีความแตกต่างกัน 16 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ครูผู้สอนในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความพร้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องโรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย ศิลปศึกษาและพลศึกษาได้เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วนของการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน ความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับแปลงเกษตรและห้องสมุด ความเพียงพอของที่ดินที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติม การมีปริมาณน้ำมากเพียงพอแก่การสอนวิชาการเกษตร และมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องความเพียงพอของจำนวนบุคลากรฝ่ายโภชนาการ บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา ความเพียงพอของห้องกิจกรรม ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนขยายของการศึกษา

เพื่อให้ทราบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนต่างขนาดกัน คิดอย่างไรที่มีความเห็นต่างกัน จึงนำไปทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของนิวแมน-คูลล์ โดยตั้งระดับนัยสำคัญในการทดสอบไว้ที่ .05 ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับชั้น 9 ปี
ระหว่างครูตามขนาดของโรงเรียนที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			2.53	2.62	2.93	
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอน						
ในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้						
เพียงพอต่อการะงานสอนในส่วน	เล็ก	2.53	-	0.09	0.40*	
การศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น	กลาง	2.62		-	0.31*	
1.1 ภาษาอังกฤษ	ใหญ่	2.93			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.03	2.88	3.14
	เล็ก	2.03	-	0.85	1.11*	
1.3 คณิตศาสตร์	กลาง	2.88		-	0.26*	
	ใหญ่	3.14			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	3.01	3.12	3.41
	เล็ก	3.01	-	0.11	0.40*	
1.4 สังคมศึกษา	กลาง	3.12		-	0.29*	
	ใหญ่	3.41			-	

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			2.99	3.28	3.45	
1.5 ภาษาไทย	เล็ก	2.99	-	0.29*	0.46	
	กลาง	3.28		-	0.17	
	ใหญ่	3.45			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.70	2.85	3.12
1.6 ศิลปศึกษา	เล็ก	2.70	-	0.15	0.42*	
	กลาง	2.85		-	0.27	
	ใหญ่	3.12			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.80	2.94	3.15
1.7 พลศึกษา	เล็ก	2.80	-	0.14	0.35*	
	กลาง	2.94		-	0.21	
	ใหญ่	3.15			-	

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	กลาง	เล็ก	ใหญ่	
			2.38	2.52	2.68	
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ						
ต่อไปนี้มีเพียงพอต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น	กลาง	2.38	-	0.14	0.30*	
	เล็ก	2.52		-	0.16	
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ	ใหญ่	2.68			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.38	2.53	2.65
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา	เล็ก	2.38	-	0.15	0.27*	
	กลาง	2.53		-	0.12	
	ใหญ่	2.65			-	
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	
			$\bar{X}$	2.17	2.17	2.49
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น	เล็ก	2.17	-	0.00	0.32*	
	กลาง	2.17		-	0.32*	
	ใหญ่	2.49			-	

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ใหญ่	กลาง	เล็ก
			1.78	1.91	2.15
15. ความเพียงพอของสถานที่					
ต่อไปนี้คือการบริการที่มีนักเรียน เพิ่มขึ้น	ใหญ่	1.78	-	0.13	0.37*
	กลาง	1.91		-	0.24
15.3 แปลงเกษตร	เล็ก	2.15			-
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
		$\bar{X}$	2.37	2.41	2.70
15.6 ห้องสมุด	เล็ก	2.37	-	0.04	0.33*
	กลาง	2.41		-	0.29
	ใหญ่	2.70			-
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
		$\bar{X}$	2.01	2.23	2.32
15.7 ห้องกิจกรรม	เล็ก	2.01	-	0.22	0.31*
	กลาง	2.23		-	0.09
	ใหญ่	2.32			-

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ใหญ่	กลาง	เล็ก
			1.91	2.07	2.67
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้าง	ใหญ่	1.91	-	0.16	0.76*
อาคารเพิ่มเติมรองรับ	กลาง	2.07		-	0.60*
การขยายการศึกษา	เล็ก	2.67			-
			ใหญ่	กลาง	เล็ก
		$\bar{X}$	2.59	2.75	3.35
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอน	ใหญ่	2.59	-	0.16	0.76
วิชาการเกษตร	กลาง	2.75		-	0.60*
	เล็ก	3.35			-
			กลาง	เล็ก	ใหญ่
		$\bar{X}$	2.13	2.15	2.38
26. ความสามารถจัดหาเงินมา	กลาง	2.13	-	0.02	0.25
สนับสนุนการเรียนการสอนใน	เล็ก	2.15		-	0.23*
ส่วนขยายของการศึกษานี้เพียงพอ	ใหญ่	2.32			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นความพร้อมในเรื่อง โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นความพร้อมในเรื่องความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับห้องสมุดและห้องกิจกรรม ความเพียงพอของบุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นความพร้อมในเรื่องความเพียงพอของจำนวนบุคลากรฝ่ายโภชนาการมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นความพร้อมในเรื่อง ความสามารถในการจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนของรายจ่ายการศึกษา มากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นความพร้อมในเรื่องความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับแปลง เกษตรมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นความพร้อมในเรื่องที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายการศึกษา และปริมาณน้ำเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตรมากกว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

5. สรุปความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด

5.1 ควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรการขยายโอกาสทางการศึกษา
มีผู้แสดงความคิดเห็น 40 คน

5.2 ควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการสอนทักษะวิชาชีพ มีผู้แสดงความคิดเห็น
78 คน

5.3 ผู้บริหารควรคำนึงถึงขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานด้วย
มีผู้แสดงความคิดเห็น 52 คน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ เป็น 9 ปี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ เป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารกับครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ เป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เช่น การพิจารณาเปิดสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ก่อนหลังหรือการปรับปรุงความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่ผู้บริหาร และครูเห็นว่ายังไม่พร้อม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารและครูแตกต่างกัน

2. ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรเป็นผู้บริหาร 703 คน และครูจำนวน 12,041 คน เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 250 คน ครูจำนวน 409 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน และวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีคำถาม 65 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิเคราะห์ข้อมูลเป็นความถี่ แสดงผลเป็นคำร้อยละ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารกับครู โดยใช้ t-test และระหว่างผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้ F-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

4.1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี พบว่ามีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาตามรายข้อย่อยพบว่า ความคิดเห็นที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามี ความพร้อมในระดับปานกลางมีจำนวน 27 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ ความตั้งใจ ในการทำงานร่วมกับของคณะครู ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาภาษาไทย และวิชาศิลปะศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.42, 3.37 และ 3.30 ตามลำดับ)

ส่วนความคิดเห็นที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่ามีความพร้อมในระดับน้อย มีจำนวน 38 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ อุปกรณ์กีฬาที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนกระบี่ กระบอง ความเพียงพอของสถานที่ต่อการบริการที่นักเรียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ ห้องฝึกอาชีพ โรง ฝึกงาน ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ งานบัญชีกิจการบริการ และสนทนา ภาษาอังกฤษธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 1.72, 1.74, 1.77, 1.89 และ 2.01 ตามลำดับ)

สำหรับครูพบว่ามีความเห็นต่อความพร้อมในด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาตามรายข้อย่อยพบว่า ความคิดเห็นที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีความพร้อมใน ระดับปานกลางมีจำนวน 28 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือความตั้งใจในการทำงาน ร่วมกันของคณะครู ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษา ต่อในระดับมัธยมศึกษา และครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาภาษาไทย

สำหรับความคิดเห็นที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีความพร้อมในระดับน้อยมีจำนวน 37 ข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย คือ อุปกรณ์กีฬาที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนกระบี่ กระบอง ความเพียงพอของสถานที่ต่อการบริการที่นักเรียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ โรงฝึกงาน ห้องฝึกอาชีพ

ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ งานบัญชีกิจการบริการและสนทนาภาษาอังกฤษ
ธุรกิจ (ค่าเฉลี่ย 1.62, 1.79, 1.81, 1.89 และ 1.97 ตามลำดับ)

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น

9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูพบว่าความเห็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน มีแตกต่างกันบ้างข้อ
คือ ครูผู้สอนมีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องความใส่ใจในการค้นคว้าและปรับปรุงเทคนิควิธี
สอนของครู ความสามารถในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อใน
ระดับมัธยมศึกษา มากกว่า ผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ครูผู้สอนมีความเห็น
ความพร้อมในเรื่องความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน ความสามารถในการ
สรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอนในส่วนการขยายการศึกษาที่เพิ่มขึ้น มากกว่า
ผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับผู้บริหารมีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องของอุปกรณ์การสอนรายวิชา
เทเบิลเทนนิสมากกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพร้อมในเรื่อง
ที่ดินเพียงพอจะสร้างอาคารเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น

9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน
มีแตกต่างกันเพียง 3 ข้อ คือ

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องความ
สามารถในการสอนของครูศิลปศึกษา ความเพียงพอของห้องประชุม ความเพียงพอของห้อง
โสตทัศนศึกษา มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องความใ
ใจในการค้นคว้าหาความรู้ และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องการมี
น้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร และความเพียงพอของที่ดินที่จะขยายอาคารเพิ่ม
เติม มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษา ภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

4.1 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องโรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าความพร้อมในเรื่องความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับห้องสมุด และห้องกิจกรรม ความเพียงพอของบุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องความสามารถในการจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนของการขยายการศึกษา มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับแปลงเกษตร มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และมีความเห็นความพร้อมในเรื่องที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายการศึกษา และปริมาณน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปความเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด

5.1 ควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับหลักสูตรการขยายโอกาสทางการศึกษา

5.2 ควรจัดอบรมบุคลากรเกี่ยวกับการสอนทักษะวิชาชีพ

5.3 ผู้บริหารควรคำนึงถึงขวัญและกำลังใจของครูผู้สอนในการปฏิบัติงานด้วย

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี พบว่าส่วนใหญ่

มีความพร้อมด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูโรงเรียน ในสังกัด กรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาตามภารกิจของกรุงเทพมหานคร ซึ่งถ้าจะจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่ออีก 3 ปี ตามนโยบายของ รัฐบาล นับเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มภาระงานของโรงเรียนขึ้นอีกมาก ดังนั้น ทั้งผู้บริหารและครูจึงระดับมีความเห็นไม่แตกต่างกัน แต่มีข้อที่ทั้งผู้บริหารและครูมีความเห็น ว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู ซึ่งถ้า พิจารณาในภาพรวมแล้ว พบว่า มีความพร้อมในด้านบุคลากรมากกว่าด้านอื่น ๆ เมื่อบุคลากร เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการดำเนินงานมีความพร้อมแล้ว กรุงเทพมหานครก็อาจจะเปิดทำ การสอนการขยายโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครได้ สำหรับข้อที่ ผู้บริหารและครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความพร้อมในระดับน้อย ได้แก่ ความเพียงพอ ของสถานที่เกี่ยวกับห้องฝึกอาชีพ โรงฝึกงาน และความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพ ต่าง ๆ ได้แก่ งานบัญชีกิจการบริการ และสนทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ ในส่วนนี้ถ้ากรุงเทพ มหานครจะขยายโอกาสทางการศึกษา ควรจะรีบเร่งแก้ปัญหาในส่วนที่ยังมีความพร้อมใน ระดับน้อย อาทิ เตรียมงบประมาณเพื่อสร้างอาคารเรียน โรงฝึกงานหรือจัดแปลงบริเวณ ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้มีสภาพพร้อมใช้ได้ สำหรับบุคลากรเกี่ยวกับการสอนทักษะวิชาชีพ ต่าง ๆ ให้กรุงเทพมหานครจัดอบรมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในส่วนนี้ก่อนเปิดดำเนิน การขยายโอกาสทางการศึกษา

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายข้อย่อยพบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นต่อความ พร้อมในเรื่อง ความใส่ใจในการค้นคว้าและปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู ความกระตือรือร้น ต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียน มากกว่า ผู้บริหาร ในส่วนนี้นับเป็นสิ่งสำคัญเพราะบุคลากรหลัก คือครูผู้สอน ถ้าครูผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานแล้ว ถ้ากรุงเทพมหานครจะเปิด ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษา ก็จะประสบความสำเร็จได้

สำหรับผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์การสอนราย วิชา เทเบิลเทนนิส และความพร้อมในเรื่องที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติม มากกว่า

ครูผู้สอน จะเห็นว่าผู้บริหารมองลักษณะของความพร้อมต่างกับครูผู้สอน โดยมองในแง่ของ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติม ซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นส่วนถ้าโรงเรียนได้ดำเนินการเปิดสอนขยายโอกาสทางการศึกษาแล้วจะมีทางแก้ไขได้ ถึงแม้ว่าจะมีความพร้อมไม่มาก ก็มีทางที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ อาทิ ติดต่อบริษัทรับงานกับชุมชน หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความช่วยเหลือและสนับสนุนในส่วนนี้ได้

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน มีแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่อง ความสามารถในการสอนของครูศิลปศึกษา ความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับห้องประชุม และห้องโสตทัศนศึกษา มากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากรจำนวนมากและเพียงพอที่จะสอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้ และด้านสถานที่ก็มีบริเวณมากเพียงพอที่จะสามารถจะดัดแปลงใช้เป็นห้องกิจกรรมต่าง ๆ ได้ และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อความพร้อมในเรื่อง ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุงเทคนิควิธีสอนของครู มากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางนั้น อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากร สามารถจะรับผิดชอบในการสอนรายวิชาได้ และมีเวลาเพียงพอที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีสอนและพฤติกรรมการสอนได้มากกว่า

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในเรื่องการมีน้ำมากเพียงพอแก่การสอนวิชาการเกษตร และความเพียงพอของที่ดินที่จะขยายอาคารเพิ่มเติมมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณที่ยังไม่เจริญมาก เช่น ในเขตมีนบุรี หนองจอก และตลิ่งชัน ซึ่งโรงเรียนในเขตเหล่านี้ยังมีที่ดินของโรงเรียนเหลืออย่างกว้างขวาง เพียงพอที่จะขยายอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายการศึกษาได้ และในมุมกลับกัน ถ้าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางหากเปิดสอน ปัญหาเรื่องที่ดินสำหรับสอนการเกษตร คงต้องพลิกแพลงเป็นการทำเกษตรลอยฟ้า หรือเกษตรในกระถาง หรือปรับวิชาที่เปิดสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในเขตนั้น ๆ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ของครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ผลการศึกษพบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน มีแตกต่างกันบางข้อ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อความร่วมมือในเรื่อง โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา มากกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ซึ่งความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ทำการวิจัยครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนโครงการนำร่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 63) ที่พบว่าครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนโครงการนำร่อง ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ยังมีความเห็นต่อความร่วมมือในเรื่อง จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอน ความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับห้องสมุด และห้องกิจกรรม และความเพียงพอของบุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นต่อความร่วมมือในด้านบุคลากร ความร่วมมือของครูผู้สอน ในลักษณะของความเป็นจริงว่า โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีจำนวนบุคลากรมากและเพียงพอ ทั้งยังสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ได้ ในปัจจุบันนี้วุฒิของครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนความร่วมมือด้านอาคารสถานที่นั้น ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นว่าพร้อมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ อาทิจำนวนห้องเรียน ห้องสมุด และห้องกิจกรรม โรงเรียนขนาดใหญ่สาม เร็ดที่จะดัดแปลงบริเวณทั่ว ๆ ไปได้ เนื่องจากมีสถานที่กว้างขวาง และเพียงพอที่จะดัดแปลงให้เป็นห้องกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ได้ดี ส่วนความเห็นของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ที่เห็นว่า โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอนในส่วนของการขยายการศึกษามากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ก่อตั้งมาเป็นเวลานานย่อมจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนดี มีสมาคมศิษย์เก่า ซึ่งโรงเรียนสามารถขอความร่วมมือให้ช่วยเหลือโรงเรียนได้ ซึ่งต่างกับโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ไกลชุมชน การขอความร่วมมือต่าง ๆ อาจไม่คล่องตัวเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่

สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเห็นต่อความพร้อมในเรื่องโรงเรียนที่มีที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายของการศึกษา และความเพียงพอของสถานที่เกี่ยวกับแปลงเกษตร มากกว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งความคิดเห็นนี้จะคล้ายคลึงกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเหตุผลก็คือโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานครในปัจจุบันมีเนื้อที่และบริเวณกว้างขวาง เพียงพอที่จะทำแปลงเกษตร และสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยายของการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่าความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีความเห็นต่อความพร้อมด้านบุคลากรและความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกันของคณะครูมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรรวมทั้งสถานที่ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรอย่างเพียงพอ หรือมีบริเวณที่สามารถขยายได้มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งแนวความคิดเห็นสอดคล้องกับการประกาศรายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานครในปีการศึกษา 2536 ซึ่งมีจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนประชานิเวศน์ 2. โรงเรียนวัดหนองใหญ่ 3. โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา 4. โรงเรียนการเคหะท่าทราย 5. โรงเรียนพระยามมถาวรราชศรีวิจิตร 6. โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง 7. โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1 8. โรงเรียนวิสุทธิ 9. โรงเรียนวัดเศวตฉัตร 10. โรงเรียนรุ่งเรืองอุบลมิ่ง 11. โรงเรียน วัดปรณาวาส 12. โรงเรียนสุเหร่าทรายกองดิน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 8 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 4 แห่ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำนักงานศึกษาควรต้องเตรียมการในเรื่องอาคารสถานที่และด้านครูผู้สอนทักษะวิชาชีพล่วงหน้าให้พร้อมก่อนเปิดทำการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา

๖. กรุงเทพมหานครควรพิจารณาโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้ชุมชน และมีสถานที่กว้างขวาง โดยกรุงเทพมหานครจัดสรรงบประมาณสร้างโรงเรียนเพื่อทำการสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาอย่างสมบูรณ์เป็น 9 ปี เพื่อคัดเลือกเป็นโรงเรียนแม่แบบทางการศึกษา เพื่อมิให้นักเรียนต้องมาศึกษาต่อในโรงเรียนชุมชนเมือง

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครควรศึกษาปัญหาจากโรงเรียนที่ได้เปิดทำการสอน แล้ว
เมื่อปีการศึกษา 2535 จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดชัยมงคล โรงเรียนบางชัน
โรงเรียนวัดลำด้อยตั้ง โรงเรียนวัดสามง่าม เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและแก้ปัญหาใน
โรงเรียนที่จะเปิดทำการสอนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยติดตามผลกับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้
เปิดทำการสอนขยายโอกาสทางการศึกษาล่วงไปแล้วเป็นเวลาประมาณ 6 ปี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรุงเทพมหานคร. สำนักงานการศึกษา. สถิติการศึกษาที่สำคัญปีการศึกษา 2534. ม.ป.ท., 2534.
- _____. นโยบายการศึกษาของ กทม. (ปีงบประมาณ 2533 - 2537). กองวิชาการ, 2533.
- _____. แนวทางปฏิบัติตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. กองวิชาการ, 2535
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติพหุศักราช 2535. กองวิชาการ, 2535.
- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2527.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา," ใน รายงานการวิเคราะห์การกระจายของโอกาสที่เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในแต่ละภูมิภาค. ม.ป.ท. ม.ป.ป.
- _____. "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา." ใน รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยแบบเรียน, 2518.
- _____. "ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา." ใน รายงานการวิจัยเรื่องการวิจัยเรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา. ม.ป.ท., 2533.
- _____. "การศึกษาสภาพเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนโครงการนำร่องฯ," กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น, 2534.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. การประถมศึกษา 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ประสานมิตร, 2530.
- ทวี ทิมชา. พัฒนาการของการประถมศึกษาในประเทศไทย. ปัตตานี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2524.
- ธวัชชัย ชัยจิรณายกุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

- นุชนาถ สุนทรพันธุ์. การวางแผนการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.
- บันลือ พฤษะวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- _____. การประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. ระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2533.
- พนัส หันนาคินทร์. การมัธยมศึกษา. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก, 2524.
- _____. การมัธยมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก, 2526.
- รวีวรรณ ฐมชัย. เอกสารคำสอนวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ระลึก ธาณี. วิวัฒนาการในการจัดการศึกษาภาคบังคับของไทย (พ.ศ. 2475 - 2503). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- รุ่งเรือง สุขารมย์ และคณะ. "โครงการนำร่องการขยายการศึกษาภาคบังคับต่อจากระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อีก 3 ปี," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 56 : 60 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2534.
- รวีวิทย์ วคินสรากร. การศึกษาของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- วิจิตร วรุตบางกูร. และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ขนิษฐาการพิมพ์และโฆษณา, 2520.
- วิไลวรรณ วิทยวิโรจน์. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2522.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การจัดการศึกษาของไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติอดีต-ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.

- สกุล อินทโสภณ. การบริหารการศึกษาภาคบังคับ. วิทยานิพนธ์ รปม. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2511. อัดสำเนา.
- สมใจ หอมเย็น. การเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจสังคมและสภาวะส่วนตัวของนักเรียนชั้นประถมปีที่สี่ เกี่ยวกับการศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อัดสำเนา.
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.
- แสงว ปิ่นมณี และคนอื่น ๆ. "ผลการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 25 : 3 - 4 ; กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2534.
- อัมพร สร้อยสุข. พัฒนาการมัธยมศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การวางแผนการศึกษา กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- Best, John W. Research in Education. 3 rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1977.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research," Educational and Psychological Measurement. 30 : 608 - 610; 1970.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/2672

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

15 ตุลาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางนันทา เชื้อวณฤทธิ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพ
มหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ. ประหยัด ทาสิตะนันท์

ประธาน

รศ. พวาท พันธุ์เมฆา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ผู้บริหารและครูโรงเรียนในสังกัดสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร ตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2535 เพื่อเป็น
ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะ โปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. ศิริยุภา นวลสุวรรณ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานการศึกษา (กองวิชาการ โทร. 4372047)

ที่ กท 3004/0771 วันที่ 29 ตุลาคม 2535

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วยนางนันทา เชาว์ฤทธิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิชาเอกการบริหารการศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู ในการนี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับโรงเรียนในสำนักงานเขตของท่าน ตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้

สำนักงานการศึกษา ใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการอนุญาตให้ผู้บริหาร โรงเรียน และครู ได้ตอบแบบสอบถามเพื่อประโยชน์ในการวิจัยภายในเดือนพฤศจิกายน 2535

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวทราบ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นางอุไรวรรณ ธรรมกรบัญญัติ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางนันทา เชาว์ฤทธิ์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนท่านเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ข้าพเจ้าใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถาม 1 ชุด และมอบให้ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนตอบตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วยแล้วและขอความกรุณาโปรดรวบรวมแบบสอบถามทุกฉบับส่งคืนสำนักงานเขตภายในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2535

อนึ่งคำตอบของท่านมีความสำคัญต่องานวิจัยของข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่งและจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับต่อไป

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางนันทา เชาว์ฤทธิ์)

ผู้วิจัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3 พฤศจิกายน 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

ด้วยข้าพเจ้า นางนันทา เชาว์ฤทธิ์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อความ
พร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามที่แนบมานี้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ข้าพเจ้า
จึงเรียนรบกวนมายังท่าน เพื่อได้โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้และเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จ
แล้ว กรุณาส่งคืนที่สำนักงานเขต ซึ่งข้าพเจ้าจะรับคืนโดยตรงที่สำนักงานเขตต่อไป

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(นางนันทา เชาว์ฤทธิ์)

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ที่ต่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและ โรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความร่วมมือด้านบุคลากร อาจารย์

สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและโรงเรียนของผู้ตอบ โปรดเติมข้อความหรือ
ใส่เครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. ชื่อโรงเรียน

2. เพศ () ชาย () หญิง

3. อายุ () 20 - 30 ปี () 31 - 40 ปี
() 41 - 50 ปี () สูงกว่า 50 ปี

4. วุฒิ () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

5. ตำแหน่ง () ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน
() ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
() ครู

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์

และสิ่งอำนวยความสะดวก

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้เกี่ยวข้องกับความพร้อม ในการที่โรงเรียนในสังกัด

กรุงเทพมหานคร จะขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนประถมศึกษา โดย

จะเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาต่ออีก 3 ปี

ท่านมีความคิดเห็นต่อความพร้อมต่อไปนี้ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย / ลง

ในช่องว่างทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มาก		ปาน		น้อย
	ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด
<u>ความพร้อมของ โรงเรียนด้านการจัดบุคลากรปฏิบัติงาน</u>					
1. โรงเรียนสามารถจัดครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้ได้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น					
1.1 ภาษาอังกฤษ					
1.2 วิทยาศาสตร์					
1.3 คณิตศาสตร์					
1.4 สังคมศึกษา					
1.5 ภาษาไทย					
1.6 ศิลปศึกษา					
1.7 พลศึกษา					

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2. จำนวนบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ต่อไปนี้เพียงพอต่อ ภาระงานที่เพิ่มขึ้น					
2.1 บุคลากรในงานธุรการ					
2.2 บุคลากรฝ่ายการเงิน					
2.3 บุคลากรฝ่ายพัสดุครุภัณฑ์					
2.4 บุคลากรฝ่ายโภชนาการ					
2.5 บุคลากรฝ่ายโสตทัศนศึกษา					
2.6 บุคลากรฝ่ายการอนามัย					
2.7 บุคลากรฝ่ายห้องสมุด					
2.8 บุคลากรฝ่ายแนะแนว					
2.9 บุคลากรฝ่ายการวัดผลการศึกษา					
<u>ความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของครู</u>					
3. ครูผู้สอนในวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้มีความรู้ความสามารถ ในการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรที่ขยาย					
3.1 ภาษาอังกฤษ					
3.2 วิทยาศาสตร์					
3.3 คณิตศาสตร์					
3.4 สังคมศึกษา					

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.5 ภาษาไทย					
3.6 ศิลปศึกษา					
3.7 พลศึกษา					
4. ความสามารถของครูผู้สอนทักษะวิชาชีพต่าง ๆ					
4.1 การประกอบธุรกิจขนาดเล็ก					
4.2 ภาษาไทยธุรกิจ					
4.3 สันทนาภาษาอังกฤษธุรกิจ					
4.4 งานบัญชีกิจการบริการ					
<u>ความพร้อมด้านการดำเนินงาน</u>					
5. ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ระดับมัธยมศึกษาของครู					
6. ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน					
7. ความใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้และปรับปรุง เทคนิควิธีสอนของครู					
8. ความตั้งใจในการทำงานร่วมกันของคณะครู					
9. ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนของครู เพื่อให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาได้					

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มาก		ปาน		น้อย
	ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด
10. ความสามารถสรรหาบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับงานสอน ในส่วนการศึกษาที่ขยายเพิ่มขึ้น					
11. การเตรียมแผนการบริหารงานเกี่ยวกับการขยายโอกาสทางการศึกษา					
12. ความสามารถในการติดต่อประสานงานของบุคลากรในโรงเรียนกับหน่วยงานต่าง ๆ					
<u>ความพร้อมด้านอาคารสถานที่</u>					
13. จำนวนห้องเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้น ..					
14. อาคารหรือสถานที่ประกอบการที่สามารถดัดแปลงมาเพื่อการเรียนการสอนในส่วนของการขยายการศึกษา					
15. ความเพียงพอของสถานที่ต่อไปเพื่อการบริการที่มีนักเรียนเพิ่มขึ้น					
15.1 โรงฝึกงาน					
15.2 เรือนเพาะชำ					
15.3 แปลงเกษตร					
15.4 โรงอาหาร					
15.5 ห้องประชุม					
15.6 ห้องสมุด					

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15.7 ห้องกิจกรรม					
15.8 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์					
15.9 ห้องฝึกอาชีพ					
15.10 ห้องแนะแนว					
15.11 ห้องโสตทัศนศึกษา					
16. ที่ดินเพียงพอที่จะสร้างอาคารเพิ่มเติมรองรับการขยาย การศึกษา					
17. มีน้ำมากเพียงพอในการสอนวิชาการเกษตร					
18. ชุมชนบริเวณใกล้เคียงโรงเรียนมีแหล่งความรู้ที่ โรงเรียนสามารถขอความร่วมมือ ใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอน					
19. ความสามารถในการจัดห้องพยาบาลเพื่อให้บริการได้ เพียงพอกับนักเรียนที่เพิ่มขึ้น					
<u>ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับครูและนักเรียน</u>					
20. เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ต่อไปนี้ เพียงพอสำหรับการ เปิดสอนหลักสูตรใหม่					
20.1 หนังสือหลักสูตร					
20.2 คู่มือครู					

รายการ	ระดับความเห็นต่อความพร้อม				
	มาก		ปาน		น้อย
	ที่สุด	มาก	กลาง	น้อย	ที่สุด
20.3 แผนการสอน					
20.4 เอกสารประกอบการเรียนการสอน (หนังสืออ่านประกอบ)					
20.5 หนังสือแบบเรียน					
21. ความสามารถในการจัดเตรียมหนังสือเรียนและหนังสือ อ่านประกอบการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน					
22. อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ที่จำเป็นใช้ประกอบในการสอนวิชา ต่อไปนี้เพียงพอ					
22.1 ยิมนาสติกเบื้องต้น					
22.2 เทเบิลเทนนิส					
22.3 กระบี่กระบอง					
23. อุปกรณ์สื่อโสตทัศนที่ใช้ประกอบการสอน					
24. โต๊ะ เก้าอี้ กับจำนวนนักเรียน					
25. วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สามารถให้ครูผลิตสื่อการสอน..					
26. ความสามารถจัดหาเงินมาสนับสนุนการเรียนการสอน ในส่วนขยายของการศึกษานี้เพียงพอ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติม

ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพร้อมด้านต่าง ๆ ในการที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับของ โรงเรียนของท่านอย่างไรได้อีก โปรดเขียนลงในช่องว่างข้างล่างต่อไปนี้ได้อย่างอิสระ

1. ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

.....

2. ด้านอาคารสถานที่

.....

.....

.....

.....

3. ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางนันทา เชาว์ฤทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	10 สิงหาคม 2485
สถานที่เกิด	เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	91/25 ซอยพิชัยนันท 7 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนปลุกจิต เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร 10330
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2500	ป.กศ. (ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2516	กศ.บ. จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน
พ.ศ. 2536	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นันทา เชาวฤทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2536

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู และความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนต่างขนาดกัน ที่มีต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครปี 2534 มีจำนวนผู้บริหาร 250 คน ครูจำนวน 409 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน และวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เห็นว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี อยู่ในระดับน้อย
2. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่าทั้งในกลุ่มผู้บริหารและในกลุ่มครูมีความเห็นไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี ไม่แตกต่างกัน

THE OPINION OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER BANGKOK METROPOLIS TOWARDS THE READINESS TO OPERATE
9-YEAR COMPULSORY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

NUNTA JOAWANARIDHI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1993

The purpose of this study was to examine the readiness of elementary schools under Bangkok metropolis to operate 9-year compulsory education as perceived by administrators and teachers on three sizes of school : small, medium and large.

Two hundred and fifty administrators and four hundred and nine teachers were drawn from 3 different school sizes with stratified random selected, and used as a sample. The t and F statistics were used for hypotheses testing.

The results were as follow :

1. Both of administrators and teachers perceived the readiness of elementary schools under Bangkok metropolis to operate 9-year compulsory education were low, and not significantly different between their opinions.

2. Among different sizes of school, the differences of opinion were not significant either administrators or teachers opinions.